

Op te bergen
in de band van
14 juni 2006

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

**van de vergadering van de
Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie**

gehouden op 7 juni 2006

INHOUD

Opening	3
Mededelingen	3
Vaststelling van de agenda	3
Verslag vergadering van 19 april 2006 en lijst van toezeggingen	3
Ingekomen stukken	3
Rondvraag	4
IPO-aangelegenheden	4
- Algemene vergadering op 29 juni 2006	
- IPO-jaarverslag	
Programma van eisen aanbesteding accountant en de te volgen selectieprocedure	4
Brief van 1 juni 2006 inzake aanbesteding accountantscontrole	
Statenstuk 2006-226: 5 ^e wijziging Begroting 2006	5
Statenstuk 2006-229: Jaarstukken 2005	7
- Uitkomsten controle jaarrekening 2005; verslag bevindingen voor de Staten	
- Jaarverslag Statengriffie 2005	
Statenstuk 2006-231: Voorjaarsnota 2006 (inclusief 6 ^e wijziging van de Begroting 2006)	17
en de hierop betrekking hebbende brief van GS over reactie op rapport 'Besparen op reserves?' van de Onderzoekscommissie Reserves en Voorzieningen	
Brief van het college van Gedeputeerde Staten over de Bestuursrapportage 2006-1	32
en de hierop betrekking hebbende brief over erratum Bestuursrapportage 2006-1	
Rapport Noordelijke Rekenkamer van 27 april 2006 inzake Resultaten MKB-maatregelen ter versterking van de marktsector in Noord-Nederland	33
en de hierop betrekking hebbende brief van het Dagelijks Bestuur van het SNN van 26 april 2006 over het rapport	
Brief van 9 mei 2006 van de Noordelijke Rekenkamer over de ontwerpbegroting 2007 en de jaarstukken 2005	43
Statenstuk 2006-230: Informatieplan 2006-2009, Welkom in Digitaal Drenthe, release 2.0	44
Sluiting	51
Toezeggingen	52
Bijlage	

STATENCOMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ECONOMIE

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 7 juni 2006 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

H. Zomer (CDA, voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
A. Boer (PvdA)
L. Bomhof (VVD)
A.H.J.Dohle (VVD)
A. Haar (D66)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
H. Holman (CDA)
A. Huizing (PvdA)
S. de Jong (CDA)
C. Kloos (Drents Belang)
J. Langenkamp (GroenLinks)
H.P.K.M. Looman (PvdA)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
H. van de Pol (CDA)
R.E. Pot (PvdA)
E.A. Rougoor (PvdA)
J.P. Sluiter (D66)
E.R. Veenstra (PvdA)
A. Wendt (ChristenUnie)

Verder aanwezig:

mevrouw T. Klip-Martin (VVD, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
H. Weggemans (PvdA, gedeputeerde)
H.A. Doek (bestuurslid Noordelijke Rekenkamer, agendapunt 13)
G.B. Nijhuis (voorzitter bestuur Noordelijke Rekenkamer, agendapunt 13)
mevrouw C. Pietjouw (directeur Noordelijke Rekenkamer, agendapunten 13 en 14)
F. Rienstra (onderzoeker bij de Noordelijke Rekenkamer, agendapunt 13)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

Met kennisgeving afwezig:

J.G. van Pijkeren (Fractie de Jong)

1. Opening

De VOORZITTER opent om 13.01 uur de vergadering en heet eenieder hartelijk welkom. Vanwege de lange agenda is het aanvangstijdstip met een uur vervroegd.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat de heer Roeles en de heer Van Pijkeren, die ziek is, afwezig zijn. De heer Roeles heeft zich teruggetrokken als lid van deze commissie en de VVD heeft laten weten voor de resterende statenperiode geen vervanger aan te wijzen.

De heren Swierstra, Wendt, Haar en Looman zullen wat later komen.

3. Vaststelling van de agenda

De VOORZITTER zegt op zijn voorstel voor een aantal agendapunten spreektijd in te voeren, geen afwijzende reacties te hebben ontvangen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Verslag vergadering van 19 april 2006 en lijst van toezeggingen

De heer DE JONG vraagt nogmaals aandacht voor het frequenter bijwerken van de lijst van toezeggingen. Er staan nog zaken op uit het voorjaar van 2005. Als hiervan wordt meegedeeld dat eraan wordt gewerkt en dat er binnenkort op teruggekomen wordt, is ten minste duidelijk dat die zaken de aandacht hebben.

Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

De VOORZITTER vertrouwt erop dat de aanwezige collegeleden de heer Swierstra erop zullen wijzen dat het vooral om zijn toezeggingen gaat.

De heer WEGGEMANS kan zich ook voorstellen dat de statengriffie een rol heeft als het gaat om de vaart erin te houden.

De VOORZITTER wijst erop dat het college gewoon zijn toezeggingen na moet komen.

De heer WEGGEMANS merkt op dat opmerkingen van de commissie via de Statengriffie naar het college kunnen gaan.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wijst erop dat de griffie het al heel druk heeft.

5. Ingekomen stukken

De heer VEENSTRA vraagt of al bekend is hoe en wanneer de structuurvisie Zuiderzeelijn in de staten besproken gaat worden.

De heer WEGGEMANS deelt mee dat het college zich er op 13 juni over zal buigen en dat de staten daarna heel snel geïnformeerd zullen worden over het Drentse traject. Er zal wel samengewerkt worden met Groningen en Fryslân.

De heer VEENSTRA vraagt of het allemaal nog voor de zomer komt.

De heer WEGGEMANS zegt dat het Rijk haast wil maken en dat hij daarom verwacht dat er voor de zomer nog iets richting de staten moet gebeuren. Dit heeft ook de voorkeur van het SNN en van de stuurgroep, maar na dinsdag 13 juni is er meer informatie beschikbaar.

De heer HOLMAN vraagt om agendering van het ingekomen stuk onder A.4 voor de volgende vergadering.

Vervolgens besluit de commissie overeenkomstig de voorgestelde behandeling.

6. Rondvraag

De heer VEENSTRA vraagt of de afspraak dat het bedrijfsplan van Groningen Airport Eelde (GAE) voor 1 juli beschikbaar komt, gestand wordt gedaan.

De heer WEGGEMANS zegt geen enkele reden te hebben om hieraan te twijfelen.

7. IPO-aangelegenheden

- Algemene vergadering op 29 Juni 2006
- IPO-jaarverslag

De heer SLUITER heeft het in zijn ogen nogal vergaande voorstel van Zeeland gelezen met betrekking tot de waterschappen en de waterschapsbelasting. Hij roept de vertegenwoordigers van Drenthe op zich op dit punt zeer terughoudend op te stellen. Met betrekking tot dit onderwerp wil hij het mandaat van de vertegenwoordigers wat begrenzen tot deze zaak door de staten is besproken.

De heer VEENSTRA zegt dat er heel zorgvuldig met het mandaat wordt omgegaan. De vertegenwoordiging van Drenthe zal haar inbreng voor de IPO-vergadering rondsturen.

8. Programma van eisen aanbesteding accountant en de te volgen selectieprocedure Brief van 1 juni 2006, kenmerk 22/5.15/2006005873, aanbesteding accountantscontrole

De VOORZITTER zegt dat de heer Harleman voor zover nodig, namens de Begeleidingscommissie Accountant (BCA) zal optreden.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vindt dat uit het stuk niet duidelijk blijkt wat het verschil is tussen de Europese en de gewone aanbesteding. Het aantal regels is wel opvallend hoog. Is dit het gevolg van die Europese aanbesteding?

De heer SLUITER merkt op dat het voor de hand liggend lijkt de accountantsperiode gelijk te laten zijn aan de collegeperiode, maar dat er ook wel argumenten zijn om dit niet te doen. Vanwege de continuïteit kan het namelijk beter zijn de knip halverwege de bestuursperiode te leggen. Welke argumenten zijn er voor de nu voorgelegde keuze?

Mevrouw NIEUWENHUIZEN merkt naar aanleiding van hetgeen op pagina 12 in punt 1.1 in de derde zin staat op, dat het meer moet gaan om een adviserende rol dan om daadwerkelijke ondersteuning.

De heer HARLEMAN stelt namens de BCA voor de heren Huizing en Bomhof en mevrouw Mulder in de selectiecommissie te benoemen en de Statengriffier als adviseur te laten optreden en het op pagina 3 van de begeleidingsbrief vermelde tijdschema aan te houden.

De provincie is gedwongen Europees aan te besteden en mede daarom zijn heel veel regels uit het concept gewoon het gevolg van voorschriften van Europa. Maar waar welke regel nu precies waar vandaan komt, vindt hij moeilijk aan te geven, omdat de staten soms ook zelf regels hebben gemaakt.

Natuurlijk kan best voor een andere periode worden gekozen, uiteindelijk beslissen de staten daar zelf over. De eerste periode duurt vijf jaar en de nieuwe staten moeten aan het begin van hun zittingsperiode een accountant kiezen. Het nadeel van een keuze halverwege de statenperiode is dat de staten twee jaar te maken hebben met een accountant die zij niet zelf hebben gekozen.

De heer SLUITER vraagt zich, juist omdat het niets te maken heeft met de politieke verhoudingen, af waarop de door de BCA gemaakte keuze is gebaseerd.

De heer HARLEMAN antwoordt dat de BCA het liefst heeft dat de nieuwe staten zo snel mogelijk een eigen accountant kiezen. Natuurlijk kan ook besloten worden de eerste keren de benoeming voor vijf jaar te laten gelden, waarna uiteindelijk wel bij halverwege een statenperiode wordt uitgekomen, maar de nieuwe staten moeten dat zelf maar besluiten.

De accountant waarom het in dit stuk gaat, is er alleen voor provinciale staten (PS), dus niet voor PS én het ambtelijk apparaat, al zal hij voor zijn werk wel met het ambtelijk apparaat moeten samenwerken.

De VOORZITTER wijst erop dat in de directeur-secretaris en de concerncontroller qualitate qua ook zitting hebben in de benoemingscommissie.

De staten zullen uiteindelijk op 4 oktober 2006 een besluit nemen.

9. Statenstuk 2006-226: 5e wijziging Begroting 2006

Mevrouw MULDER herinnert aan de opmerking in de vorige commissievergadering dat de onderbouwing van verschillende wijzigingen soms wel wat mager is. In de voorliggende wijziging is dat weer het geval. Zij verzoekt gedeputeerde staten (GS) in het vervolg wat duidelijker toe te lichten waarom een wijziging nodig is en wanneer de zaak dan wel is afgerond.

Het CDA gaat vooralsnog niet akkoord met het voorgestelde bedrag voor de pilot Huisvesting. De fractie wil eerst het totale plaatje zien.

De heer KLOOS wijst het CDA erop dat het bij deze begrotingswijziging gaat om zaken die al in de staten aan de orde zijn geweest en dat het waarom van de voorgestelde wijzigingen dus duidelijk is.

Mevrouw MULDER gaat ervan uit dat alle stukken als zelfstandige stukken gelezen moeten kunnen worden. Daarom moet de toelichting soms wat uitgebreider zijn.

De heer WEGGEMANS wijst erop dat elke wijziging natuurlijk wel vergezeld kan gaan van een algemeen verhaal, maar het lijkt hem beter dat de staten aangeven welke informatie wordt gemist. De onderbouwing in de begrotingswijziging is nu alleen financieel en niet beleidsmatig. Het college is er niet voor die onderbouwing ook beleidsmatig te laten zijn, want dan worden de stukken heel anders.

Mevrouw KLIP lijkt het niet juist nu inhoudelijk diep op het huisvestingsplan in te gaan. Zij beschouwt de opmerking van mevrouw Mulder ook meer als een principiële uitspraak.

TWEEDE TERMIJN

De heer HUIZING wijst erop dat sommige toelichtingen meer op een cryptogram lijken dan dat zij duidelijkheid scheppen. Alleen met steun vanuit de organisatie kan de puzzel dan opgelost worden. Het was beter geweest als die informatie in het stuk had gestaan; op dit punt is hij het volstrekt met mevrouw Mulder eens.

De heer HARLEMAN zegt dat wanneer niet het politieke besluit is genomen de pilot te doen, mevrouw Mulder gelijk heeft.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wijst erop dat in een van de vorige commissievergaderingen is meegedeeld dat de pilot zou worden afgeblazen. Waarom wordt die nu dan toch weer opgevoerd?

Mevrouw KLIP merkt op dat veel antwoorden over de pilot staan in de eerste serie antwoorden op de vragen die op 1 mei zijn gesteld. Het bedrag van € 50.000,-- was bedoeld ter voorbereiding van het hele traject, waaronder de pilot. De pilot wordt gezien als een eerste uitwerking van het definitieve huisvestingsplan. De eerste afdeling of afdelingen die op de schop gaan, worden beschouwd als een pilot.

De heer HARLEMAN zegt dat het erom gaat dat aan deze uitgave een politiek besluit ten grondslag moet liggen. Pas als de staten hebben besloten, kan het bedrag in de begrotingswijziging worden opgenomen.

Mevrouw KLIP wijst erop dat dit besluit verleden jaar al is genomen.

De heer HARLEMAN zegt dat het geen statenbesluit was en dat het daarom niet zo in de begrotingswijziging kan staan.

De heer DE JONG merkt op dat in de bijlage bij het verslag van de vergadering van 19 april wel veel vragen zijn beantwoord, maar dat het toen ging om de keuze voor een variant, waarvan de uitvoering uiteindelijk € 12 miljoen zou mogen kosten.

Als onderdeel van die keuze is verleden jaar een pilot ter sprake geweest, maar daarbij ging het naar zijn mening om het inrichten van een afdeling om met de nieuwe werkwijze te oefenen. Er is uiteindelijk besloten dit niet te doen, maar ter voorbereiding van het hele traject moesten wel extra kosten worden gemaakt en dat werd uiteindelijk "de pilot" genoemd. Gaat het nu om een bedrag om de nieuwe manier van werken te oefenen, of is dit bedrag bedoeld als extra in de algemene investering van € 10 tot € 12 miljoen?

Mevrouw KLIP zegt dat in de vorige commissievergadering wel het bedrag van € 12 miljoen is genoemd, maar dat het er toen meer om ging of de commissie kon meegaan in de door het college gedachte ontwikkeling. Het besluit over het bedrag wordt pas bij de begroting genomen.

De pilot is het inrichten van een eerste afdeling of een cluster van afdelingen om te kijken of dit nu is wat echt bedoeld wordt, maar die pilot wordt uitgevoerd wanneer het programma van eisen voor die afdeling bekend is. Die pilot is vertraagd want het lijkt het college verstandiger pas daarmee te beginnen als de gedachteontwikkeling over de inrichting wat verder is.

De heer DE JONG vraagt wat dan de relatie is met het bedrag van € 82.000,-- dat in de 6e begrotingswijziging wordt genoemd.

Mevrouw KLIP zegt dat dat bedrag uit de Voorjaarsnota komt. Het gaat om voorbereidingskosten die in een aantal fases zijn uitgesplitst.

Het bedrag van € 50.000,-- komt uit de post Onvoorzien, een post over de besteding waarvan GS zelf kunnen beslissen.

De heer DE JONG meent dat het dan niet in een begrotingswijziging hoeft te staan.

De heer WEGGEMANS wijst erop dat dit wel moet, omdat een bedrag aan de post Onvoorzien wordt onttrokken. Die post wordt verlaagd.

De heer DE JONG zegt dat de terechte vraag van de heer Harleman of aan dit bedrag een statenbesluit ten grondslag ligt, nog steeds niet is beantwoord.

Mevrouw KLIP zegt dat wanneer het geld uit de post Onvoorzien komt, geen statenbesluit nodig is.

Mevrouw MULDER merkt op dat dus enige toelichting wel belangrijk is.

De heer WEGGEMANS wijst erop dat de post Onvoorzien een post is waaruit GS geld kunnen halen.

De heer DE JONG vraagt waarom er dan in de statencommissie over gesproken moet worden. Het is dan toch voldoende dat PS achteraf geïnformeerd worden?

De heer WEGGEMANS zegt dat dit ook gebeurt.

Mevrouw KLIP wijst erop dat de commissie de discussie is begonnen.

Mevrouw MULDER merkt op dat met een heldere toelichting geen discussie nodig was geweest.

De heer WEGGEMANS houdt vol dat het goed omschreven is. Er staat dat de uitgave wordt gedekt uit de post Onvoorzien.

De VOORZITTER stelt vast dat het een A-stuk kan blijven.

10. Statenstuk 2006-229: Jaarstukken 2005

- **Uitkomsten controle jaarrekening 2005; verslag bevindingen voor de staten (Ernst & Young Accountants)**
- **Jaarverslag Statengriffie 2005**

De VOORZITTER wijst op de afspraak dat iedere fractie in eerste termijn een spreektijd heeft van drie minuten.

Mevrouw MULDER zegt dat haar fractie met de jaarrekening akkoord gaat, ook al ontbreken de indicatoren voor doelrealisatie uit de begroting nogal eens, wat het moeilijk maakt te controleren of het beleid goed is uitgevoerd. Daarom dringt zij erop aan die de volgende keer wel op te nemen, want ook voor de jaarrekening geldt dat het stuk zelfstandig goed leesbaar moet zijn.

Wat zijn niet kwantificeerbare ontwikkelingen en waarom is die post zo hoog?

De provincie heeft een gezonde eigen vermogenspositie en het lukt haar kennelijk niet het geld volledig te besteden. Daarom wordt er geld in reserves gestort, wordt er minder geld aan onttrokken dan gepland en worden bedragen overgeheveld, waardoor er uiteindelijk minder wordt geïnvesteerd. Maar wordt er dan wel gepresteerd wat de provincie zich voornam te presteren?

Het CDA denkt dat eens goed moet worden nagedacht over het terugstorten van de middelen die nu worden overgeheveld in de algemene reserve, tenzij echt zwaarwegende argumenten van nut en noodzaak zich daartegen verzetten.

Volgens het CDA is het geen taak van de provincie om haar ambtenaren een hypotheek te verstrekken en daarom is er al meermalen op aangedrongen de al verstrekte hypotheeken elders onder te brengen.

Het college heeft diverse malen aangegeven dit ook te willen doen, maar hiervan blijkt niets. Sterker nog, de minister heeft door middel van een verbod de provincie op moeten dragen met de hypotheeken te stoppen. Waarom is geen gehoor gegeven aan de eerdere verzoeken van de staten?

Het CDA ziet graag dat het college de risicodeelnemingen in kaart brengt.

In het Jaarverslag 2005 van de provincie Limburg is een negatieve ontwikkeling te bespeuren met betrekking tot de Motorrijtuigenbelasting (MRB). Dreigt die invloed ook voor Drenthe?

Het jaarverslag van de Statengriffie vindt het CDA helemaal oké.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN complimenteert het college met de jaarstukken.

Over het rekeningresultaat heeft haar fractie al een opmerking gemaakt tijdens de algemene beschouwingen.

Komt er nog een vervolg op de actie "Wat zou u doen met € 150 miljoen," waarin een bedrag van € 10.000,-- is gestoken en is er nog iets gedaan met de opmerkingen van de burgers: worden die meegenomen en krijgen zij hierover nog bericht?

Op pagina 13 wordt als een van de missies genoemd heldere communicatie met de samenleving, maar die kwalificatie kan zeker niet gegeven worden aan de zin "De uitbreiding van de evaluatie kwaliteitszorg GS- en PS-stukken met een benchmark bij andere provincies en met een proces-audit," op dezelfde pagina.

De opmerking op pagina 23 dat de commissaris vaak als een soort ombudsman wordt benaderd roept de vraag op hij die ook als een ombudsman afhandelt, of dat hij meer reageert als de Koningin.

Heeft het feit dat nog niet alle gemeenten hun rampenplannen klaar hebben ook gevolgen hebben voor de nieuwe wijze van signalering van busbranden?

Met het CDA en de accountant is het de OPD opgevallen dat niet altijd de indicatoren voor doelrealisatie zijn opgenomen en dat er vaak sprake is van "niet kwantificeerbare ontwikkelingen".

Wat de verantwoording naar Europa en het Rijk toe betreft zal er meer op schema gewerkt moeten worden, vooral als het om erg grote en soms risicovolle bedragen gaat.

De voor de vaste activa gehanteerde methode van afschrijving kan voor een scheef beeld zorgen.

Het jaarverslag van de Statengriffie is duidelijk, maar of het ziekteverzuim bij die afdeling nu hoog of laag is, weet spreekster niet, want in de jaarstukken wordt het percentage voor het hele ambtenaren-apparaat niet genoemd.

De heer BAAS zegt dat zijn fractie de jaarstukken wel kan onderschrijven. De financiële situatie van Drenthe is gezond. Ook bij de programma's waarover deze statencommissie gaat, komen geen grote afwijkingen voor die niet op de een of andere manier te verklaren zijn.

Het accountantspunt bevat ditmaal geen in het oog springende aandachtspunten, of het zou moeten zijn dat in een tweetal gevallen ten onrechte ondershands is verlengd in plaats van opnieuw aanbesteed.

Het college is er in belangrijke mate in geslaagd de doelstellingen uit het Collegeprogramma te verwezenlijken al loopt de uitvoering van veel zaken nog wel enige tijd door.

Het SMART formuleren van doelstellingen moet de aandacht blijven houden en het vergelijken van de realisaties met de doelstellingen blijft een worsteling.

Spreekster constateert met genoegen dat het weerstandsvermogen ruimschoots voldoende is, namelijk € 30 miljoen.

De heer HARLEMAN vraagt hoe het dan zit als hiervan via de Voorjaarsnota een groot deel wordt uitgegeven. Van dit bedrag is namelijk € 9 miljoen eenmalig beschikbaar en daarvan wordt via de Voorjaarsnota al € 4,8 miljoen uitgegeven. Als de staten nog meer gaan uitgeven, zakt het weerstandsvermogen tot beneden het bedrag van € 24 miljoen.

De heer BAAS wijst erop dat de staten nog moeten besluiten over het uitgeven van die bedragen.

De heer HARLEMAN vraagt of de ChristenUnie geen geld wil uitgeven als dit ten koste gaat van het weerstandsvermogen.

De heer BAAS antwoordt zijn opmerking te hebben gebaseerd op de verstrekte cijfers.

In de risicoparagraaf zitten natuurlijk veel onzekerheden, maar er kan natuurlijk wel rekening worden gehouden met wat in het verleden is gebeurd. De risico's zijn gedetailleerd geformuleerd, waaruit blijkt dat ze wel bekend zijn. Misschien kan wel aangegeven worden hoe vaak er risico wordt gelopen en wat in financiële zin de effecten van die risico's zijn. Dan wordt duidelijk wat reële en wat theoretische risico's zijn. Voorbeelden zijn te vinden in het Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer. Het jaarverslag van de Statengriffie ziet er voortreffelijk uit. Wel heeft spreker de indruk dat de griffie tegen de grenzen van haar personele mogelijkheden aanloopt. Dit wordt pas duidelijk als ook wordt aangegeven wat de griffie eigenlijk ook nog had willen doen, maar dat dit er om financiële of personele redenen niet van gekomen is.

De heer HARLEMAN stelt vast dat over het jaar 2005 € 1,9 miljoen is overgehouden, maar dat dit komt omdat een bedrag van € 1,5 miljoen niet is besteed. Waarom pikken de staten het dat zij aan het eind van een jaar niet weten dat er nog zoveel geld beschikbaar is? De staten hebben als taak de inkomsten van de provincie in een bepaald jaar nog datzelfde jaar te verdelen. De staten moeten daarom het college laten weten dat zij in het vervolg willen weten of er aan het eind van het jaar nog ruimte in een begroting zit, om die vervolgens uit te geven.

Het eigenlijke overschot was dus maar € 400.000,-- en vergeleken met het bedrag van € 12 miljoen van een jaar daarvoor is dit zorgelijk.

Verleden jaar heeft de accountant vastgesteld dat het weerstandsvermogen ongeveer € 24 miljoen moet zijn en daar heeft het college zich volgens spreker dan ook aan te houden. Nu is er zomaar een bedrag van € 8 miljoen in gestopt en zijn een aantal dingen op p.m. gezet, met als gevolg dat als de staten bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2006 tot uitgaven besluiten en het college er ook nog eens € 5 miljoen uithaalt, de provincie ver onder het weerstandsvermogen uitkomt. Weliswaar hoort een bedrag van € 1,8 miljoen uit de reserves volgens de accountant in het weerstandsvermogen en is dit bedrag inmiddels opgelopen tot € 2,3 miljoen, maar het is niet aanvaardbaar dat het college het weerstandsvermogen iedere keer op een andere manier gaat invullen. De staten moeten het college aan het weerstandsvermogen van € 24 miljoen houden.

De heer BOMHOF vindt de jaarrekening er goed uitzien. Er is een positief saldo en de rechtmatigheidsverklaring is positief, maar het investeringstempo neemt wel fors af. Dit betekent oplopende reserves, maar als de komende jaren de investeringsbelemmeringen wegvallen, wordt dat geld wel weer uitgegeven.

Qua inkomsten zijn er niet direct zorgen voor morgen, maar er komen na 2006 wel lagere bedragen uit de structuurfondsen en via cofinanciering van het Rijk. Het zal daarmee best lastig worden nieuwe ambitieuze projecten als de N33, de ontsluiting Assen-Zuid, Kolibrie en de uitbreiding van het Drents Museum te financieren. Daarom zal behoedzaam met de reserves moeten worden omgegaan en moet bij het uiten van nieuwe wensen terughoudendheid worden betracht.

Spreker is het wat betreft de hypotheek voor ambtenaren eens met hetgeen mevrouw Mulder hierover heeft opgemerkt. In het accountantsrapport staat dat het college voornemens is de regeling per 1 juni 2006 op te heffen. Is dit inmiddels gebeurd?

De VVD pleit voor duurzaam vermogensbeheer. De provincie houdt zich bezig met duurzaam inkopen, duurzaam bouwen en duurzame bedrijfsvoering, dus waarom geen duurzaam vermogensbeheer?

In het mei-nummer van Milieumagazine worden de mogelijkheden voor duurzaam beleggen uitgebreid in beeld gebracht. De provincie Utrecht is lyrisch daarover en gaat in IPO-verband het voortouw nemen om dit te bevorderen. De VVD ziet graag dat ook Drenthe enthousiast mee gaat doen.

De heer HARLEMAN wijst erop dat het niet gebruikelijk is dat de provincie haar gelden belegt, behalve als het om het Nazorgfonds stortplaatsen gaat. De VVD gaat er toch niet voor pleiten de gelden van de provincie risicovol te beleggen?

De heer BOMHOF pleit voor duurzaam beleggen.

De heer HARLEMAN zegt dat die vorm van beleggen ongelooflijk risicovol is.

De heer BOMHOF wijst erop dat groenfondsen helemaal niet risicovol zijn. Het lage rendement dat de provincie nu binnenhaalt bij de deposito's kan zeker ook bij beleggen in groenfondsen worden bereikt.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de groenfondsen over het algemeen net zo hard kelderen als de gewone fondsen. Het gaat er nu om of de staten willen dat de gelden van de provincie risicovoller worden belegd waarbij de kans op een hoger rendement groter wordt, maar ook de kans op een groter verlies bestaat.

De heer BOMHOF zegt dat zijn voorstel is dit nu eens uit te zoeken. In IPO-verband gebeurt dit en dan krijgt ook Drenthe de stukken vanzelf op tafel.

De heer HARLEMAN merkt op dat misschien ook de rekenkamer dit wel uit kan zoeken.

De heer BOMHOF wijst erop dat de rekenkamer zich bezighoudt met afgelopen en niet met nieuw beleid.

De procesbeheersing bij de cyclus van planning en control is nog niet organisatiebreed doorgevoerd. In de managementletter en in het rapport "Besparen op reserves?" staan hierover de nodige opmerkingen. Er moet snel sprake zijn van een betere afstemming.

De heer SLUITER wil zich beperken tot het jaarverslag van de Statengriffie.

Uit dit verslag blijkt hoe een betrekkelijk nieuw onderdeel van de organisatie zich ontwikkelt. Het gaat niet alleen om een verdere ondersteuning van de staten, er zit ook een aanjaagfunctie bij, waarmee de griffie eraan bijdraagt dat de staten zich binnen het dualisme verder kunnen ontwikkelen. Het is een zoektocht naar het goede evenwicht tussen PS en griffie. Dat is een interessant proces.

Als de staten het hadden moeten doen zonder een griffie die op deze manier werkt, zouden zij niet hebben gestaan waar zij nu wel staan. Die vaststelling moet voor de griffie een aanmoediging zijn om vooral ook initiatieven te blijven nemen en op zoek te blijven gaan naar dingen die nog niet door de staten zijn aangegeven maar die de staten wel kunnen helpen bij het ontwikkelen van hun zelfbewustzijn. Dit zelfbewustzijn kan de staten ten opzichte van het college een meer gelijkwaardige positie geven.

Het jaarverslag van de griffie getuigt ervan dat men het daar heel goed in de gaten heeft. Spreker heeft zijn opmerkingen dan ook aanmoedigend bedoeld.

De heer HUIZING deelt mee dat zijn fractie met de jaarstukken instemt. De inleider van de lokale rekenkamer zei ervan: "Het is bepaald geen tranendal," en op z'n Drents betekent dit: "Het kon slechter." Met betrekking tot het jaarverslag van de griffie is spreker het met de heer Sluiter eens, vooral omdat hieruit blijkt dat er in 2005 door de staten maar 35 vragen zijn gesteld, terwijl altijd de indruk wordt gewekt dat dit aantal de pan uit rijst.

Het verhaal van de accountant is dat bij er deelnemingen vaak alleen van uit wordt gegaan dat als het misgaat, het in een bepaalde zaak gestoken bedrag, weg is, en dat de daaraan verbonden gevolgen vaak worden onderschat. Als voorbeelden noemde hij de deelnemingen in de NOM en in het vliegveld Eelde. Over het vliegveld verschijnt op 1 juli een rapportage, maar kan in dat rapport ook worden vermeld wat de risico's voor de deelneming zijn. Het zou verder plezierig zijn rond de jaarwisseling ook iets over de andere deelnemingen te horen.

Vergeleken met vanwaar het college gekomen is met de jaarstukken, is met wat nu op tafel ligt een forse stap gezet.

Uit de jaarstukken blijkt dat niet alle geplande investeringen zijn gepleegd en de gevolgen daarvan worden in de 6e begrotingswijziging zichtbaar. De vraag is dan natuurlijk wanneer dan de inhaalslag wordt gemaakt. Het gaat om veel geld en dat is destijds in de begroting opgenomen omdat daarvoor goede redenen aanwezig waren. Er moeten dus ook goede redenen zijn waarom het geld niet is uitgegeven. Spreker vraagt of het, gelet op de voorraad bedrijventerreinen, geen tijd is om vooral in te zetten op de herstructurering van bestaande en verouderde bedrijventerreinen in plaats van op de aanleg van nog meer nieuwe.

Wat wordt in verband met de vaarverbinding Erica-Ter Apel met de term "gebiedsgerichte ontwikkelingsaanpak" bedoeld? Sprekers fractie wil, voordat zij het groene licht geeft voor deze investering, goed weten wat de exploitatielasten daarvan zijn.

Spreker wijst erop dat in stukken van het SNN het woord "risico" nogal eens voorkomt. Als het SNN het risico niet kan dragen, sijnpen tekorten nogal eens door naar begrotingen van de provincies. Hoe wordt daar in dit huis mee omgegaan?

De heer LANGENKAMP vraagt of hij uit de uitspraak over de vaarverbinding Erica-Ter Apel mag opmaken dat als de exploitatielasten meevallen, de fractie van de PvdA het licht op groen zet.

De heer HUIZING antwoordt dat dit helemaal niet het geval is. Hij wil alleen voorkomen dat er sluipenderweg besluitvorming plaatsvindt. Op enig moment krijgen de staten een voorstel voorgelegd waarin om instemming wordt gevraagd, maar de PvdA wil dan niet horen dat het al in de jaarstukken van 2004, 2005 enz. heeft gestaan en dat de staten daarom niet moeilijk moeten doen. De PvdA wil haar handen vrijhouden. De fractie wil niet alleen weten hoe de aanlegkosten worden gedekt, maar ook wie de exploitatielasten betaalt.

(De heer Wendt verschijnt ter vergadering.)

De heer LANGENKAMP stelt vast dat de fracties van GroenLinks en de PvdA het erover eens zijn dat de principiële discussie nog gevoerd moet worden.

De heer KLOOS zegt dat omdat de jaarrekening gaat over de achterliggende periode, niets anders rest dan lering trekken uit verschillende ontwikkelingen. Hij neemt aan dat het college wat doet met de bevindingen van de accountant en hij vraagt het college hierover tussentijds te rapporteren.

Met het CDA is hij van mening dat de zaken wel duidelijk moeten worden opgeschreven.

Als er na verrekening van baten en lasten geld overblijft omdat zaken niet zijn uitgevoerd, is het de vraag of de gelden daarvoor wel naar het volgende jaar moeten worden doorgeschoven of dat zij naar de algemene middelen moeten terugvloeien, waarna ze eventueel een andere bestemming kunnen krijgen.

Spreker gaat ervan uit dat de bevindingen van de accountant bepalend zijn voor de veranderingen in 2006 en dat in het accountantsrapport over het jaar 2006 de aangegeven verbeterpunten niet opnieuw voorkomen.

De heer WEGGEMANS dankt de commissie voor de goede woorden over de jaarstukken.

Spreker geeft naar aanleiding van de opmerking over indicatoren en doelrealisatie aan dat het om een geleidelijk proces gaat, maar dat er van jaar tot jaar sprake is van een verbetering. Het streven is ook dat de jaarstukken als zelfstandig boekwerk kunnen worden gelezen en daarom mogen wel kwaliteitseisen gesteld worden.

Er is gevraagd of de staten er niet eerder op de hoogte kunnen worden gesteld als er aan het eind van het jaar veel geld over lijkt te zijn, opdat zij dan nog wensen voor besteding kunnen aangeven. De achtmaandsrapportage verschijnt voor het jaar om is en de verwachting is dat in die rapportage de eindejaarsverwachting redelijk in beeld kan worden gebracht. De staten hebben, als dan blijkt dat er aan het eind van het jaar geld over zal zijn, alsnog de gelegenheid iets te ondernemen.

De heer HARLEMAN zegt dat het feit dat een begrotingspost niet besteed is, niet zoveel met de achtmaandsrapportage te maken heeft. De posten niet kwantificeerbare ontwikkelingen en onvoorzien moeten in de loop van het jaar aan bepaalde projecten toegewezen kunnen worden en die moeten als aan het eind van het jaar een tekort dreigt, niet zomaar wegvallen. Het gaat om twee verschillende dingen.

De heer WEGGEMANS wijst erop dat op pagina 60 van de Voorjaarsnota staat dat de niet kwantificeerbare bedragen tot een bedrag van € 500.000,-- worden besteed. Het geld is dus niet verdwenen.

Het is aan de staten om naar aanleiding van de achtmaandsrapportage aan te geven of zij nog iets willen besteden. Zij moeten dan dus alert zijn.

De heer HARLEMAN zegt dat het college natuurlijk ook bij elke begrotingswijziging aan kan geven hoeveel er nog vrij te besteden is uit onvoorzien en eventuele andere posten.

De heer WEGGEMANS zegt toe dat dit in het vervolg zal gebeuren.

Spreker zegt niet te weten wat er precies in Limburg aan de hand is met de MRB.

Mevrouw MULDER zegt dat op pagina 121 van het Jaarverslag 2005 van de provincie Limburg staat dat als gevolg van een foutieve verwerking bij de Belastingdienst de afdracht aan de provincies over een te hoog bedrag heeft plaatsgevonden en dat dus een terugvordering wordt verwacht.

De heer WEGGEMANS zegt dat zoiets veel vaker is voorgekomen, ook in Drenthe, maar dat Drenthe daar altijd redelijk alert op is. Op dit moment zal van Drenthe niets teruggevorderd worden. Met betrekking tot het weerstandsvermogen hanteert het college een bandbreedte. Daardoor kan de hoogte van het bedrag wisselen, maar het blijft altijd boven een bepaald niveau.

(De heer Looman verschijnt ter vergadering.)

De heer HARLEMAN wijst erop dat het college bedragen heeft toegevoegd die er volgens de accountant niet aan toegevoegd mogen worden. Het is voor de staten duidelijker wanneer het college zich aan de definitie van de accountant houdt.

De heer WEGGEMANS lijkt het goed dat binnen de bandbreedte voor eenduidigheid en helderheid wordt gezorgd.

De heer HARLEMAN vindt dit een onduidelijk antwoord. Wat onder het weerstandsvermogen valt, staat duidelijk in het accountantsrapport. Hij vraagt het college zich daar elk jaar aan te houden en er geen andere dingen aan toe te voegen of af te halen.

De heer WEGGEMANS zegt dat elk accountantsverslag wordt meegenomen naar het volgende jaar. Op de suggestie van de heer Harleman om de door de accountant aangegeven systematiek te volgen, kan het antwoord "ja" zijn.

De heer HARLEMAN weet nu nog niet of het college zich een volgende keer wel aan de definitie houdt. De staten hebben de omvang van het weerstandsvermogen en de dekking ervan vastgesteld. Daar moet het college zich dan ook aan houden en verder niets. Als de gedeputeerde zegt dat dit de volgende keer zal gebeuren, is spreker tevreden.

(De heer Swierstra verschijnt ter vergadering.)

De heer WEGGEMANS zegt dat het antwoord "ja" is.

De heer Bomhof stelt terecht dat de structuurfondsen in de toekomst wellicht minder gevuld zullen zijn. De Tweede Kamer zal zich hierover op 8 juni uitspreken. De verwachting is dat er minder geld komt, maar al met al is het nog wel heel veel. Het blijft ook voor de nieuwe staten een opdracht voldoende geld vrij te krijgen om de eigen cofinanciering in gang te houden. Het zittende college hoopt in ieder geval het nieuwe college hiervoor voldoende middelen mee te geven. Hiervoor zal een groot bedrag gereserveerd moeten worden.

Ook beleggen in een groenfonds is beleggen. Als het IPO op dit punt resultaten kan boeken, is dat goed, maar voorlopig kan de provincie alleen beleggen met gelden voor het Nazorgfonds stortplaatsen. Met betrekking tot het verslag van de Statengriffie laat spreker het geven van een reactie graag aan de griffier over.

De provincie Drenthe heeft net als de provincies Fryslân en Groningen slechts 0,01% van de aandelen in de NOM. Het Ministerie van Economische Zaken (EZ) heeft 99,97% en als het echt misgaat, ligt het risico daar.

De heer HUIZING zegt dat in de NOM en GAE gestoken bedrag in verhouding tot de bedragen die in de provincie over tafel gaan, niet groot is, maar bij een verevening komen allerlei posten naar boven. De accountant adviseert die in beeld te brengen, opdat duidelijk is wat behalve de inbreng er nog meer aan schade is.

De heer WEGGEMANS zegt dat een inventarisatie daarvan voor het eind van het jaar wel geleverd kan worden. Maar het risico is soms heel klein. Bij de NOM wordt de winst van het financieringsbedrijf gebruikt om de organisatie in de benen te houden. Dat heeft het Ministerie van EZ steeds goedgevonden, maar het ministerie wil daar nu vanaf, omdat het gaat om winst die hem toekomt. Als het anders wordt kan het zijn dat de NOM een beroep op de provincies doet om dit nadeel op te lossen en dan kan het wel eens om een hoog bedrag gaan. De drie colleges van GS verzetten zich met hand en tand tegen het voorstel van EZ en tot nu toe hebben de colleges het steeds gered. Die hoop hebben zij nu ook wel, al ziet het er nu wel iets minder gunstig uit.

De door mevrouw Nieuwenhuizen genoemde actie was een initiatief van de staten, waar het college zich niet mee bemoeit heeft.

Dat de brieven aan de Commissaris van de Koningin (CvdK) een ombudsmanachtige inhoud hebben, betekent niet dat de CvdK de functie van ombudsman heeft.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat dan een andere omschrijving gekozen moet worden, want nu wordt die suggestie wel gewekt.

De heer WEGGEMANS zegt dat dit in overweging genomen kan worden.

Spreker wijst erop dat het steeds meer kwantificeren van de risicoparaagraaf het gevaar heeft dat een zekere mate van schijnzekerheid ontstaat. Maar het kan wel en er wordt dan ook naar gestreefd duidelijker op te schrijven welke risico's aan bepaalde uitgaven zitten.

De heer BAAS meent dat het goed zou zijn duidelijk te maken hoe groot de kans op risico is. Hierbij kan geput worden uit ervaringen uit het verleden.

De heer WEGGEMANS erkent dat het een en ander verbeterd kan worden, maar herhaalt zijn waarschuwing voor schijnzekerheid. Hoe exacter iets wordt opgeschreven, hoe minder afwijkingen verdragen kunnen worden.

De heer HARLEMAN wijst erop dat op het moment dat risico's exact berekend kunnen worden, het geen risico's meer zijn, maar gewone begrotingsposten. Het zal daarom lastig zijn die risico's zekerder te formuleren.

De heer BAAS zegt dat in het risicomanagement toch wordt getracht zo duidelijk mogelijk te formuleren wat de risico's zijn, hoe groot die zijn en waar rekening mee gehouden moet worden. Daarom hebben de heer Harleman en hij beiden gelijk.

De heer WEGGEMANS zegt dat voor volgend jaar naar een goede oplossing zal worden gezocht.

Mevrouw KLIP is het volstrekt met mevrouw Mulder eens dat het geen taak van de provincie is om hypotheek te verstrekken. Maar dat was het ooit wel. Het was bedoeld om aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden te creëren om personeel aan te trekken. Het hedendaagse HRM-beleid biedt andere mogelijkheden. Een van de aantrekkelijke hedendaagse arbeidsvoorwaarden is de mobiliteit en daarbij is de hypotheekverstrekking - de hypotheek moet dan in een keer worden afgelost - juist een rem.

Het blijkt aanzienlijk ingewikkelder het pakket aan hypotheek elders onder te brengen dan door de staten werd verwacht. Daarom heeft het college gekozen voor een knip in het traject: het ene deel is geen nieuwe hypotheek meer te verstrekken en het tweede deel is nader te onderzoeken wat met het bestaande pakket moet worden gedaan. Over het laatste zijn met een aantal banken uitvoerige ge-

sprekken geweest, maar die gesprekken waren niet eenvoudig, want het gaat om ongeveer 500 hypotheek en met de rechten van iedere individuele werknemer moet rekening worden gehouden. Het is nog niet duidelijk wat het beste is: de hypotheek uitbesteden of die toch maar in eigen beheer houden. Het college had het plan per 1 juni 2006 geen hypotheek meer te verstrekken. Hierover moet het Georganiseerd Overleg (GO) nog een besluit nemen en daarom is de datum verschoven naar 1 oktober. Er is dus wel gehoor gegeven aan de oproep van de staten, de zaken zijn absoluut op orde en om dat zo te houden, zal het college zorgvuldig handelen. Het college probeert het tempo erin te houden, maar is daarbij afhankelijk van anderen. Natuurlijk is het niet de bedoeling dat de minister uiteindelijk een besluit moet nemen, want ook het college is van mening dat dit in deze tijd geen taak meer van de provincie is.

De heer BOMHOF vraagt of er overeenstemming móet zijn met het GO en wat er gebeurt als die overeenstemming niet wordt bereikt.

Mevrouw KLIP gaat ervan uit dat met het GO tot overeenstemming wordt gekomen, mede omdat ambtenaren genoeg tijd hebben gekregen om tot oversluiting of ophoging van hun hypotheek over te gaan. Vanwege de volle agenda van het GO kon dit punt nog niet worden behandeld. Mocht er niet direct overeenstemming worden bereikt, dan zijn er nog andere mogelijkheden, maar daarop wil zij in dit stadium niet vooruitlopen.

De heer BOMHOF vraagt de gedeputeerde de commissie tegen oktober te informeren hoe het is afgelopen.

Mevrouw KLIP is hier meer dan graag toe bereid.

Het verheugt het college dat het ziekteverzuim is gedaald.

Met betrekking tot de opmerkingen over duurzaam vermogensbeheer wil spreekster zich beperken tot de gelden in het Fonds nazorg. GS hebben hiervoor onlangs een nieuw beleggingsstatuut vastgesteld, waarin duurzaam beleggen niet is opgenomen. In het begeleidende schrijven is echter vermeld, dat hieraan wel degelijk aandacht zal worden besteed.

De heer HARLEMAN gaat ervan uit dat de staten het herziene beleggingsstatuut net als het vorige, te zien krijgen.

Mevrouw KLIP zegt dat het na de invoering van het dualisme slechts een zaak van GS is.

De VOORZITTER zegt dat het Presidium en de griffie blij zijn met de opmerkingen en stimulerende woorden over het jaarverslag van de Statengriffie.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw MULDER vraagt nogmaals wat niet kwantificeerbare ontwikkelingen zijn en waarom de post daarvoor zo hoog is.

De heer HARLEMAN vond de discussie over duurzaam beleggen wel interessant, al is het voor een overheid geen raadzaam manier van vermogensbeheer.

Hij meent dat de staten tijdig bericht moeten krijgen wanneer begrotingsposten in het loop van het jaar niet worden uitgegeven; de BCA moet zich maar eens bezighouden met hoe dit geregeld kan worden.

De heer BOMHOF is blij met de steun van GroenLinks voor het duurzaam vermogensbeheer. Daarbij gaat het niet alleen om beleggen, want als de deposito's die er nu zijn bij de ASN-bank of de Triodos-bank worden ondergebracht, blijven de bedragen in stand en wordt minimaal dezelfde rente ontvangen.

Drenthe zou eerst in eigen huis de mogelijkheden moeten bekijken om deze daarna met de provincie Utrecht in IPO-verband aan de orde te stellen.

De heer HUIZING heeft een reactie gemist op zijn opmerkingen over de inhaalslag die gemaakt moet worden om alle investeringen te realiseren en op de omslag van de aanleg van nieuwe industrieterreinen naar de herstructurering van bestaande. Ook is hem nog niet duidelijk wat wordt verstaan onder een gebiedgerichte ontwikkelingsaanpak.

Ten slotte is niet gereageerd op het mogelijk doorsijpelen naar de begroting van de provincie van negatieve gevolgen van investeringen van het SNN.

De heer WEGGEMANS zegt dat wat de industrieterreinen betreft de ijzeren voorraad altijd aanwezig moet zijn, maar dat het daarnaast de gemeenten niet verboden kan worden nieuwe bedrijventerreinen aan te leggen, al zal daarvoor geen steun worden verkregen van de provincie en het SNN. Maar de herstructurering van bedrijventerreinen zal wellicht onderdeel zijn van een nieuw Kompas-programma. Er zal dit jaar duidelijkheid moeten komen over het al dan niet bevaarbaar maken en het voor een deel aanleggen van een kanaal tussen Erica en Ter Apel. Er is op de huidige berekeningen een tekort van € 10 tot € 12 miljoen en het college probeert dit tekort terug te dringen want het wil de staten wel een fatsoenlijk voorstel voor kunnen leggen. Als het kanaal er eenmaal is, moet het natuurlijk goed onderhouden worden, waarbij vooral het nieuw te graven stuk veel onderhoud zal vergen.

Over de ontwikkeling van het gebied rond het kanaal is overleg gaande met Emmen, want het kanaal kan in zijn omgeving allerlei activiteiten laten ontstaan. Er wordt onderzocht wat hiervan verwacht kan worden en wat de eventuele revenuen zijn, want die kunnen in korting worden gebracht op het tekort van € 10 tot € 12 miljoen. Deze zomer zal hierover helderheid moeten komen. De staten zullen de komende herfst over dit kanaal een zodanig voorstel voorgelegd krijgen, dat de discussie per 1 januari 2007 kan worden gestopt. Het is echter nog lang niet duidelijk of tot aanleg wordt overgegaan.

De heer LANGENKAMP vraagt of gebiedsontwikkeling dus niet betekent dat slechts een deel van het kanaal wordt aangelegd.

De heer WEGGEMANS zegt dat het niet mogelijk is slechts een deel aan te leggen. De provincie krijgt van de Beleidsvisie recreatietoervaart Nederland € 4,9 miljoen - dit bedrag is een deel van de dekking van de kosten - onder de voorwaarde dat het een doorgaande verbinding wordt. Inmiddels staat de vaarverbinding al wel in alle transitiedocumenten als vervanging voor de gelden voor de Zuiderzeelijn. In heel Nederland wordt geen kanaal meer aangelegd en het zou dus heel bijzonder zijn om van de spoorbaan op te stomen naar een nieuw kanaal.

De opmerking van de heer Huizing over de inhaalslag is spreker even ontgaan.

De heer HUIZING zegt dat een aantal investeringen tot een bedrag van ongeveer €7 miljoen niet is gepleegd.

De heer WEGGEMANS zegt dat het dan met name om verkeer en vervoer gaat, in welke sector een zware inhaalslag in gang is gezet. Het geld zal dus wel opgaan.

De ervaring met vorige programma's leert dat het eindresultaat van de terugvordering door Europa bijzonder veel lager is dan het bedrag waarop in eerste instantie is ingezet. Het zal geen nul zijn, maar het SNN heeft € 12 miljoen gereserveerd om dit probleem op te lossen. De claim van € 18 miljoen wordt het zeker niet. Maar mochten Groningen en Drenthe toch enkele miljoenen kwijt zijn - voor de jaren 1994-1998 gaat het om programma's in die provincies - dan zakt Drenthe door het plafond van zijn reserves. In reactie op de vraag over de mogelijkheid van duurzaam vermogensbeheer, zegt hij toe bekeken zal worden of het geld ook bij andere banken kan worden ondergebracht.

Hetgeen in de aanbiedingsbrief staat over de niet kwantificeerbare ontwikkelingen is hetzelfde als op pagina 60 van de Voorjaarsnota staat. Het gaat daarbij om € 700.000,--.

De VOORZITTER stelt vast dat het stuk de B-status behoudt.
Vervolgens geeft hij, op haar verzoek, het woord aan mevrouw Klip.

Mevrouw KLIP merkt op dat in de Voorjaarsnota een aantal forse bedragen is opgenomen voor de organisatieontwikkeling. In het kader van de bespreking van de nieuwe CAO voor de provincies heeft zij zo'n driekwart jaar geleden meegedeeld hoe het college zich die organisatieontwikkeling voorstelt. GroenLinks merkte toen terecht op dat de staten daar helemaal niet over gaan, maar de staten gaan natuurlijk wel over het geld en daarom lijkt het haar goed in grote lijnen aan te geven waar het college mee bezig is.

De heer HARLEMAN zegt die informatie zeer op prijs te stellen.

Mevrouw KLIP zegt dat de commissieleden een samenvatting van de maatregelen uitgereikt krijgen. De afgelopen jaren is bekeken hoe het werk van de provincie beter georganiseerd kan worden om de producten van de provincie nog beter op de vragen van de burgers toe te snijden. Een van de trajecten was Maatstaf, maar dat is vorige zomer afgeblazen waarna een aantal punten daaruit in het nieuwe traject zijn opgenomen onder de titel Sámen Sterker, welke notitie in december 2005 is gepresenteerd. Het eind vorig jaar gestarte traject van interviews in dit huis maar met name ook in de provincie heeft een analyse opgeleverd van waar Drenthe als middenbestuur staat - hoe werkt de ambtelijke organisatie en hoe werkt het bestuur - en een aantal aanbevelingen.

Vervolgens is een stuurgroep ingesteld waarin aanvankelijk de heer Schaap en zijzelf en nu de heer Weggemans en zijzelf namens het bestuur naast een aantal managers zitting hebben; die stuurgroep bekijkt hoe het nieuwe traject handen en voeten kan worden gegeven. De provincie moet niet langer de bestuurslaag zijn die alleen maar met het vingertje wijst, maar moet haar kennis en kunde veel meer gebruiken om samen met partijen buiten dit huis - en of dat nu gemeenten zijn of maatschappelijke organisaties - gewenste ontwikkelingen tot stand te brengen. Dat betekent dat de organisatie aan de ene kant veel meer naar buiten gericht moet werken - daarbij is het toverwoord "integraal" - maar ook veel meer binnenshuis met ambtenaren van andere afdelingen en misschien wel in een andere organisatievorm.

De notitie Sámen Sterker heeft na een groot aantal gesprekken en trajecten binnenshuis geleid tot wat in ambtelijke termen heet een programma organisatieontwikkeling waarin een visie staat, welke visie wordt geconcretiseerd in een achttal projecten.

Er is dus niet gekozen voor een structuurverandering, maar voor een andere manier van werken. Het is natuurlijk wel een cultuurverandering, maar er is geprobeerd een heel concrete vorm te vinden, mede om ervoor te zorgen dat de nieuwe vorm van werken zich breed door de organisatie verspreidt. Eens in de zoveel tijd zal ook in de organisatie worden gepeild of de voornemens wel worden gerealiseerd.

Een van de acht projecten heeft betrekking op het bestuur, want ook GS moeten uitstralen binnen de organisatie een integraal werkende laag te zijn.

(De heer Haar verschijnt ter vergadering.)

Er zijn inmiddels acht projectleiders gezocht, er is een projectenmarkt georganiseerd en van de ongeveer 600 medewerkers van de provincie zijn er inmiddels zo'n 80 actief in die projecten. Zij zoeken uit hoe de organisatie het best met de projecten aan de slag kan gaan.

De eerste week van juli wordt een werkweek in dit huis georganiseerd, in welke week de projectteams met de medewerkers in dit huis en met mensen van buiten gaan bekijken wat er voor hun project te verbeteren is. Dit betekent dat veel meer actief contact met andere partijen moet worden gezocht en dat het voorbeeldgedrag ook daadwerkelijk getoond moet worden, niet alleen door het college en de directie maar ook door alle andere medewerkers.

De verwachting is dat in het najaar een aantal projecten al kan worden afgerond en zo moet de organisatie langzamerhand komen tot een andere manier van werken. Het is op z'n Drents gezegd niet onwaarschijnlijk dat dit op een aantal punten ook zal resulteren in een structuurverandering. Maar dan is die structuurverandering het gevolg van een andere manier van werken en geen van tevoren opgelegd pandoer.

De extra inspanning van medewerkers verloopt zoveel mogelijk budgettair neutraal, maar voor de extra activiteiten die georganiseerd worden, het af en toe inhuren van begeleiders en met name ook de opleidings- en ontwikkelingstrajecten wordt de staten in de Voorjaarsnota extra geld gevraagd.

Het OO-traject is gestart vanwege de maatschappelijke ontwikkelingen. De maatschappij verandert en stelt andere eisen aan de provincie. Er is inmiddels een nieuwe CAO en er is een nieuw HRM-beleid, waarin veel van de medewerkers wordt gevraagd, maar dan moet de organisatie de medewerkers ook de mogelijkheid bieden mobiel te zijn en enthousiast te worden om horizontaal of verticaal binnen de eigen organisatie door te stomen, of misschien zelfs wel na een aantal jaren de provincie te verruilen voor een andere werkgever. Bovendien krijgt de provincie allerlei nieuwe verantwoordelijkheden.

De nieuwe manier van werken wordt direct ondersteund door de nieuwe ICT-mogelijkheden. De landelijke overheid en de maatschappij stellen op het punt van de informatievoorziening en dienstverlening andere eisen aan de provincie en bovendien zorgt ICT wanneer het goed geïmplementeerd is, uiteindelijk voor minder bureaucratische rompslomp voor de burgers, omdat zij maar een keer hun informatie hoeven geven. En dat is ook een van de eisen van het project Andere overheid.

Ook het flexibele huisvestingsconcept is net als mogelijkwerijs op een aantal punten een andere structuur van de organisatie ondersteunend aan die andere manier van werken.

De VOORZITTER deelt mee dat op 28 juni om 13.30 uur in de ontvangstzaal op verzoek van de Drentse leden van het AB-SNN een presentatie zal worden gehouden over de Noordelijke ontwikkelingsas.

11. Statenstuk 2006-231: Voorjaarsnota 2006 (inclusief 6e wijziging van de Begroting 2006)

en de hierop betrekking hebbende brief van GS van 10 mei 2006, kenmerk 19/5.13/2006005223, over reactie op rapport Besparen op reserves? van de Onderzoekscmissie Reserves en Voorzienen

De heer VEENSTRA merkt op tijdens de algemene beschouwingen van enkele weken geleden al te hebben meegedeeld dat zijn fractie op hoofdlijnen akkoord gaat met de Voorjaarsnota. De fractie heeft wel enkele accenten gelegd en een viertal moties ingediend. Met betrekking tot de moties, die inmiddels in de commissies zijn of nog worden besproken, wordt de komende week de balans opgemaakt.

De hoofdstukken 2, 3 en 6 zijn in de andere commissies al voldoende aan bod gekomen.

Voor iedere stad in Drenthe is een strategische agenda opgesteld, maar de vraag is natuurlijk hoe wordt gecontroleerd dat die agenda ook werkelijk door de gemeenten wordt uitgevoerd. Zijn hierover misschien prestatieafspraken gemaakt?

De tijdens de algemene beschouwingen ingediende motie M2 wordt gehandhaafd en zal daarmee in de statenvergadering deel uitmaken van de beraadslaging.

De heer SLUITER vraagt waarom de PvdA in motie M2 in financiële zin alvast een voorschot neemt op het voorstel waarmee het college in het najaar denkt te komen.

De heer VEENSTRA zegt dat de Voorjaarsnota een voorbereiding van de begroting is en dat het daarom goed is dit nu al aan te geven. De PvdA wil dit punt nadrukkelijk onderdeel laten zijn van de beraadslagingen in de staten over de Voorjaarsnota.

De heer HOLMAN constateert dat de staten het inhoudelijk redelijk eens zijn. De PvdA wil alleen een duidelijk bedrag noemen, terwijl de andere fracties zich hebben beperkt tot het noemen van een bepaalde orde van grootte van bedragen en het aangeven van organisatievormen.

Hiermee heeft het college genoeg bagage om in de geest van de staten een plan te ontwikkelen.

De heer LOOMAN vindt deze opmerking iets hebben van: wij willen iets en het college moet maar met een voorstel komen. De algemene beschouwingen zijn dé gelegenheid om prioriteiten te stellen en daarbij ook een orde van grootte aan te geven. Op basis van het voorstel van het Bureau Marktplan en rekening houdend met wat de afgelopen jaren is gebeurd, lijkt het zijn fractie niet reëel van een organisatie iets te vragen wat zij toch niet waar kan maken. De PvdA wil het signaal afgeven dat er op dit terrein een inhaalslag gemaakt moet worden en vindt daarbij dit bedrag voldoende. Als de uitvoeringsorganisatie straks aan het werk gaat, kunnen aan het bedrag bijdragen van gemeenten en bedrijfsleven worden toegevoegd.

De heer HOLMAN stelt vast dat het door de PvdA genoemde bedrag dus een indicatie is en dat een voorstel van het college, waarvan de uitvoering € 1,2 miljoen kost, ook bespreekbaar is.

De heer LOOMAN zegt dat zijn fractie prima kan leven met kleine afwijkingen naar boven of naar beneden.

De heer LANGENKAMP vraagt of de kosten van het projectbureau ook uit het bedrag van € 1 miljoen moeten worden betaald.

De heer LOOMAN zegt dat de organisatie op de been moet worden gehouden met het bedrag van € 440.000,-- dat structureel beschikbaar is. Het bedrijfsleven heeft daar zelf ook voorzetten voor gedaan. Wel moet duidelijk zijn dat vanaf volgend jaar de provincie alleen verantwoordelijk is voor de marketingorganisatie en niet langer voor VVV Drenthe plus. Met het bedrag van € 1.440.000,-- moeten zowel de inhaalslag bij marketing als de kosten van de organisatie worden gedekt.

De heer VEENSTRA merkt op dat het Programma werk, onderwijs en kennisinfrastructuur een voorspoedige ontwikkeling kent. Op pagina 25 van de Voorjaarsnota wordt gesteld dat het aandeel werklozen in de fasen 3 en 4 moet dalen en op de volgende pagina staat dat dit aandeel met 0,6% is gedaald. Is die daling laag, of duidt dit percentage erop dat er toch wel enig resultaat is geboekt?

Ten aanzien van de vaarweg Erica-Ter Apel maakt de fractie van de PvdA een voorbehoud.

Volgens de Voorjaarsnota zijn als het om de bedrijventerreinen gaat als gevolg van de economische recessie de doelen niet gehaald, maar dat, omdat de planvorming op een laag niveau lag, er nog steeds sprake is van evenwicht. Wat wordt met dit "evenwicht" bedoeld?

Op de veiligheid en de rol van de CvdK daarin komt de fractie nog terug.

Op pagina 46 staat dat pas een volledige raming van de kosten van het Huisvestingsplan kan worden gemaakt in het najaar van 2006 wanneer het programma van eisen volledig is uitgewerkt. De PvdA onderschrijft dit voorbehoud. Daarnaast houdt zij vast aan de opmerkingen die in een eerder stadium over dit plan zijn gemaakt.

Spreker heeft in de Voorjaarsnota niets teruggevonden van de twee jaar geleden overeengekomen procentuele korting op de personeelslasten. Hoe is die besparing verwerkt?

Kan het college nog wat specifiek ingaan op de vraag of meevallers in de Sector verkeer en vervoer al dan niet terug moeten naar de algemene middelen?

Spreker vond de brief van het college in reactie op het rapport Besparen op reserves? bijzonder ingewikkeld. Het is hem wel duidelijk geworden dat het college ongeveer 80% van de aanbevelingen overneemt en dat het de vraag hoe het nu met al die miljoenen moet, bij de begrotingsbehandeling wil betrekken.

Als de staten besluiten dit rapport alsnog apart te behandelen, kunnen zij de reactie van GS daarbij betrekken.

De heer SLUITER zegt in de Statencommissie Cultuur en Welzijn een discussie met de PvdA-vertegenwoordigers te hebben gehad over motie M1, waarin wordt voorgesteld het in te stellen fonds vooral beschikbaar te stellen voor Zuidoost-Drenthe, waaraan is toegevoegd dat ook gemeenten in andere regio's hieruit moeten kunnen putten.

Is het niet verstandiger om wanneer het probleem zich zo significant in Zuidoost-Drenthe voordoet, dit bedrag ook alleen voor dit gebied beschikbaar te stellen? Wanneer ook andere regio's ervan kunnen profiteren, dreigt het effect heel dun te worden.

Dit oordeel zou in de fractie van de PvdA worden ingebracht en hoe wordt daar nu over gedacht?

De heer VEENSTRA zegt dat de fractievergadering na afloop van deze commissievergadering plaatsvindt.

Omdat het probleem in Zuidoost-Drenthe het grootst is, wordt ervan uitgegaan dat het grootste deel van het geld daarheen gaat. Daarnaast gebiedt de rechtsgelijkheid echter dat andere gebieden niet worden uitgesloten.

In de motie staat dat GS voor 1 september 2006 concreet invulling moeten geven aan dit fonds en in overleg moeten gaan met de betrokken gemeenten en instanties. Het belangrijkste aandachtspunt moet hierbij Zuidoost-Drenthe zijn, maar ook de andere regio's mogen niet worden vergeten.

De heer SLUITER vindt dat in dit geval het begrip Rechtsgelijkheid ten onrechte wordt opgevoerd. De analyse is dat in Zuidoost-Drenthe de problematiek significant groter is en als dan met beperkte middelen een significant effect moet worden bereikt, is het jammer om die middelen zo te "verdunnen".

De heer VEENSTRA onderschrijft het standpunt dat een zeer groot deel van het geld in Zuidoost-Drenthe terecht moet komen, maar hij vraagt zich af of het oplossen van andere problemen bij voorbaat moet worden uitgesloten.

De heer LANGENKAMP merkt op dat uit de quick scan van STAMM blijkt dat in Assen het percentage armen hoger is dan in Emmen. Op grond daarvan zou de steun dus niet tot Zuidoost-Drenthe beperkt moeten worden.

De heer SLUITER wijst erop dat wanneer overal wat gedaan moet worden er per saldo eigenlijk nergens iets gebeurt.

De heer VEENSTRA blijft van mening dat zeker 70 tot 80% in Zuidoost-Drenthe terecht moet komen.

De heer BAAS is het met de heer Sluiter eens dat het beter is een duidelijke keuze te maken, al was het alleen maar om geen verwachtingen te wekken. Hij geeft het advies de motie tot Zuidoost-Drenthe te beperken.

De heer VEENSTRA zal dit signaal meenemen.

De heer BAAS deelt mee dat zijn fractie in algemene zin met de Voorjaarsnota 2006 dat volgens hem een helder en duidelijk verhaal is, kan instemmen. Er wordt wel meer nadruk gelegd op de dingen die zijn geslaagd dan op zaken waarbij dat niet is gelukt, maar dat was dan geen kwestie van een foute beslissing, maar omdat het tegen zat.

Op 25 pagina wordt vermeld dat het werkloosheidspercentage in Drenthe 1,5% boven het landelijk gemiddelde ligt en dat de achterstand de laatste jaren zelfs wat groter is geworden. Maar die ontwikkelingen zijn volgens het college niet uitsluitend toe te schrijven aan zijn beleid. Wat wordt hier bedoeld? Werkloosheidsbestrijding is voor sprekers fractie een heel belangrijke zaak en vandaar ook de sympathie voor motie M1.

Met de WOK-middelen is een bedrag van € 29,4 miljoen aan investeringen uitgelokt, waarmee 560 permanente arbeidsplaatsen zijn geschapen. Het resultaat is natuurlijk fantastisch, maar iedere arbeidsplaats heeft dan wel meer dan € 53.000,-- gekost. Waar ligt de grens, want dit bedrag komt neer op bijna drie jaarsalarissen per arbeidsplaats. Wat moet het beleid op dit punt zijn? Conform een motie van de staten is € 500.000,-- beschikbaar gesteld voor ID-banen. Gaat met de nu ingediende aanvragen het hele bedrag op en weten de gemeenten al hoe zij hiermee om moeten gaan?

Mevrouw MULDER zegt zich te beperken tot enkele technische opmerkingen. Spreekster is heel benieuwd naar de door mevrouw Klip aangekondigde brochure, waarna haar fractie zo nodig in de statenvergadering op het onderwerp terugkomt. Voor het bedrag van € 234.000,-- voor 2006 en 2007 (pagina 51) heeft spreekster geen onderbouwing kunnen vinden. Kan die alsnog worden gegeven? Uit hetgeen op pagina 54 staat, maakt spreekster op dat een taakstellende ombuiging wordt bereikt door in bepaalde kredieten te schrappen, die op dit moment toch niet worden gebruikt. Dat is dezelfde redenering als: "Ik wil een CD kopen, maar dat doe ik niet en dus heb ik bezuinigd." Bezuinigingen moeten door de organisatie echt gemerkt worden. Het zomaar wegstrepen van zaken die toch geen gevolgen hebben, zijn geen bezuinigingen.

De heer HARLEMAN vraagt zich af of de staten hun opdracht aan het college dan niet anders hadden moeten formuleren, want de nu voorgestelde zaken passen daar precies in.

Mevrouw MULDER is daar voor, want deze "bezuinigingen" moeten gewoon naast de echte bezuinigingen plaatsvinden.

De heer SWIERSTRA wijst erop dat de eerste vraag natuurlijk is waarom er bezuinigd moet worden en zo ja, wat dan de criteria zijn. Die criteria noemt mevrouw Mulder niet.

Mevrouw MULDER zegt dat die enkele jaren geleden al zijn aangegeven. Het college heeft voor de invoering van de Verordening dwangsom een budget van € 91.000,-- beschikbaar gesteld. In Drents Plateau zegt de gedeputeerde dat het om een prachtige voorstel van de staten gaat, maar dat burgers meer hebben aan een zinnig antwoord dat enkele weken te laat komt dan een niet-zinnig antwoord binnen de gestelde termijn. Die houding valt niet uit te leggen en gevreesd moet dan ook worden dat dit bedrag zelfs nog niet hoog genoeg is. Kan de gedeputeerde nog iets zeggen over de onderhandelingen met het Rijk over de financiële consequenties van de overname van de N34? Met betrekking tot de huisvestingsplannen deelt het CDA het voorbehoud van de PvdA.

De heer VAN DE POL zegt de opmerking van de heer Veenstra over het overnemen van de aanbevelingen van de commissie die de reserves en voorzieningen heeft onderzocht te onderschrijven. Hij is blij dat de PvdA de gedachte deelt dat de meevallers bij verkeer en vervoer terug moeten naar de algemene reserve.

De afstemming met de budgethouders moet serieus genomen worden en op dat punt kan nog wel wat worden gedaan.

Als infrastructurele projecten niet of nog niet uitgevoerd worden, moeten de daarvoor uitgetrokken bedragen voorlopig teruggestort worden in de algemene reserve. Als er dan goede plannen zijn, kunnen die aan de staten worden voorgelegd, waarna het geld weer beschikbaar kan komen.

De heer HOLMAN merkt op in zijn algemene beschouwingen er voornamelijk op gewezen te hebben dat de mogelijkheden om werk te creëren nog voortvarender moeten worden opgepakt dan tot nu toe is gebeurd. Hij is het ook eens met de opmerkingen van de heer Baas op dit punt.

Ten aanzien van promotie en toerisme denkt hij dat het college nu voldoende duidelijk is wat de staten willen. Het lijkt hem in dit stadium beter het plan van het college af te wachten en daarover een inhoudelijke discussie aan te gaan dan te steggelen over de vraag of er € 1,4 miljoen of € 1,2 miljoen beschikbaar moet komen.

De heer VEENSTRA vindt deze mening haaks staan op de uitspraak van het CDA dat recreatie en toerisme een extra impuls moeten krijgen.

De heer HOLMAN wijst erop dat gedeputeerde Weggemans luid en duidelijk heeft gezegd goed te hebben gehoord wat er in de staten is gezegd en dat hij in die richting plannen wil ontwikkelen. Het is op dit moment gewoon onverstandig een expliciet bedrag te noemen.

De heer LOOMAN heeft het gevoel dat het wel goed komt, al duurt het soms wat langer.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vraagt of in de organisatieontwikkeling ook rekening wordt gehouden met de manier waarop de verschillende afdelingen werken.

De heer HARLEMAN wijst erop dat GroenLinks er al vaak op gewezen heeft dat door de manier waarop de uitvoering van het Collegeprogramma wordt gefinancierd, er in de volgende periode een financieringsprobleem kan ontstaan. De gedeputeerde heeft dit steeds ontkend met de mededeling dat het nieuwe college voldoende ruimte zal hebben voor financiering van zijn programma. GroenLinks had hier vertrouwen in, want het deed zijn negatieve voorspelling in de hoop dat die niet uit zou komen. Maar ineens laat de gedeputeerde een ander geluid horen: er moet gespaard worden voor de nieuwe collegeperiode. Gaat de voorspelling van GroenLinks dan toch uitkomen? Spreker dringt erop aan het bedrag van € 4,8 miljoen nog dit jaar uit geven.

De heer LOOMAN vraagt of de enige reden dan is dat het niet gespaard mag worden voor belangrijker uitgaven in de toekomst.

De heer HARLEMAN zegt dat een overheid zijn inkomsten in een jaar zo moet uitgeven dat er een maximaal maatschappelijk effect wordt bereikt. Het is dus niet de bedoeling het geld in een begrotingsjaar niet uit te geven. Daarom heeft GroenLinks voorstellen ontwikkeld om het bedrag van € 4,8 miljoen nog dit jaar op te maken.

Spreker vond de reactie van het college op het rapport Besparen op reserves? heel helder. De reserves zijn bedoeld voor het opvangen van incidentele mee- en tegenvallers, maar structurele bestemmingsreserves zouden kunnen terugvloeien naar de algemene reserve of naar een andere reserve. Dit wordt nu eens per vier jaar, halverwege de collegeperiode, bekeken en GroenLinks wil dat dit ieder jaar gebeurt.

Het is dus niet volgens het reglement er nu alweer over te praten, maar GroenLinks wil de discussie wel aangaan.

De heer VEENSTRA wijst erop dat het college slechts op het rapport reageert.

De heer HARLEMAN zegt nu alleen te reageren op het voorstel van de PvdA te bekijken of in de reserves niet structureel geld over is dat beter besteed kan worden. Dat gebeurt volgens het reglement eens per vier jaar, halverwege de collegeperiode, terwijl GroenLinks ervoor is dit eens per jaar te doen.

De heer VEENSTRA merkt op dat GroenLinks dus niet op het rapport ingaat.

De heer HARLEMAN zegt dit juist wel te doen.

De heer LOOMAN zegt dat de onderzoekscommissie zich volgende week over de reactie van het college buigt, waarna wordt besloten of in aanvulling op de voornemens van het college, de staten nog voorstellen moeten worden voorgelegd. Als de commissie besluit dat er vaker gemonitord moet worden dan eens per vier jaar dan zal de commissie dat voorstellen en dan moet het reglement maar worden aangepast.

De heer DOHLE meent dat structureel wil zeggen dat het regelmatig het geval is. Maar daar tussendoor kan natuurlijk best over de reserves gediscussieerd worden. Structureel is dus niet restrictief.

De heer HARLEMAN lijkt het in dat geval handiger dat het reglement zo wordt gewijzigd dat de reserves en voorzieningen jaarlijks worden bekeken. In dit geval ging het om een voorstel van de PvdA.

De heer VEENSTRA zegt alleen de reactie op het rapport te hebben besproken. Het college is per punt op de aanbevelingen ingegaan, maar de staten besluiten zelf wat zij met die aanbevelingen doen.

De heer HARLEMAN houdt vol dat het verhaal van de PvdA over het naar de algemene reserve doorsluizen van aanbestedingsmeevallers thuis hoort bij de bespreking die eens per vier jaar wordt gevoerd. GroenLinks heeft er geen bezwaar tegen dat die discussie elk jaar wordt gevoerd, maar dan moet het reglement wel worden aangepast.

De heer DOHLE merkt op tijdens de algemene beschouwingen al te hebben aangegeven dat zijn fractie de Voorjaarsnota in grote lijnen steunt en dat zij, vooral wat betreft de financiën, een voorzichtig beleid voor staat. De cofinanciering van SNN-projecten is nog ongewis net als de uitgaven voor het depot van het Drents Museum en de N33.

Voor de stimuleringsprojecten van SNN voor versterking van de Drentse economie zijn belangrijk, met name voor Zuidoost-Drenthe. Er komt nog een economisch actieplan voor die regio, want zeker op de lange termijn is werk de beste remedie tegen armoede en sociaal isolement. Er zal dan nog veel te doen zijn.

En juist daarom is het belangrijk te wachten tot alle voorstellen zijn vertaald in de Begroting 2007 want dan kan de afweging plaatsvinden welke initiatieven het grootste rendement zullen hebben.

De heer VEENSTRA vraagt of daarom niet juist nu de staten moties moeten indienen. Nu ingediende moties kunnen nog in de begroting worden meegenomen.

De heer DOHLE zegt dat dit slechts ten dele geldt. Ook de PvdA heeft in haar motie M1 een knip gemaakt in het bedrag: € 0,5 miljoen nu en € 0,5 miljoen bij de Begroting 2007.

De VVD steunt de gedachte van een brede Drenthe-promotie. De in motie M2 genoemde bedragen ziet zij als indicatief, wat betekent dat het best wat meer of minder kan zijn.

De VVD is er sterk voor dat de uitvoering van de brede Drenthe-promotie wordt opgedragen aan de Stichting Marketing Drenthe. Er moet zeker geen nieuwe organisatie naast gezet worden.

In de Statencommissie Cultuur en Welzijn heeft de fractie van de VVD laten weten het in motie M1 genoemde initiatief sympathiek te vinden, maar dat de onderbouwing van het bedrag van € 1 miljoen concreter en in ieder geval SMART-er moet. Het is bovendien de vraag of een incidenteel initiatief wel volstaat ter oplossing van dit structurele probleem. Is het dan niet beter het beleid binnen de huidige sociale programmalijnen te intensiveren? De intensivering zou dan vooral de opleidingen en de jeugd moeten betreffen.

De heer VEENSTRA vraagt of wanneer de onderbouwing sterker wordt en het doel wat SMART-er wordt geformuleerd, de VVD de motie zal steunen.

De heer DOHLE gaat daarvan uit.

Het college leek het voorstel om een tender voor het ontwikkelen van nieuwe en innovatieve vakantiebestemmingen over te nemen, net als het voorstel om het aanpassen van attracties en vakantieparken voor mensen met een beperking te subsidiëren. Nu het college hierover na heeft kunnen denken, hoort spreker graag hoe het deze ideeën vorm denkt te geven.

Met het bedrag van € 91.000,-- voor extra personeel en software in verband met de invoering van de Verordening dwangsom gaat sprekers fractie niet akkoord. Normaal werk moet uit het normale budget gefinancierd worden.

Het bedrag van € 650.000,-- over drie jaar voor de organisatieontwikkeling is zo groot, dat de VVD daarover graag wat nader geïnformeerd wil worden. Maar daarvoor is er nu de brochure.

Op het programma Digitaal Drenthe zal de VVD bij agendapunt 15 ingaan.

De heer SLUITER heeft goede hoop dat motie M1 na de uitgebreide bespreking ervan in de commissie nog wat wordt aangescherpt.

De doelstelling van de moties M2, M6 en M7 - het is overigens vreemd dat GroenLinks meent bij motie iets te kunnen besluiten wat gevolgen heeft voor de begroting - is ongeveer gelijk. D66 staat achter die doelstelling, maar dringt erop aan die moties voor de komende statenvergadering in elkaar te schuiven, waarbij de motie van de PvdA wat hem betreft richtinggevend kan zijn.

D66 voelt niets voor motie M10 waarin wordt voorgesteld alle reserves op te heffen en die samen te voegen tot een reserve. Zo'n actie komt de duidelijkheid ook niet ten goede.

Spreker begrijpt de bedoeling van motie M11 wel, maar heeft de indruk dat ook die best kan worden opgenomen in motie M1. Het aantal moties kan al met al flink uitgedund worden.

Spreker heeft de reactie van GS op het rapport Besparen op reserves? heel anders gelezen dan de heer Veenstra. Hij vond dat GS zich vooral opstelden als hoeders van de financiële porseleinkast. Dit is aan het eind van een collegeperiode niet geheel onbegrijpelijk, omdat de discussie over welk bedrag van de reserves nu nog kan worden ingezet, gevolgen heeft voor de nieuwe bestuursperiode. Maar die voorzichtigheid is ook wel wat vreemd want het college legde steeds een hoge mate van dadendrang aan de dag en zette veel zaken op de rails.

Spreker heeft de indruk dat het college meer aandringt op nogmaals goed nadenken dan op het pakken van kansen, terwijl het rapport toch kansen biedt om als het ware een sprong vooruit te maken.

Maar misschien is het goed dat het college in eenvoudiger woorden duidelijk maakt wat nu precies zijn reactie op het rapport is.

De fractie van D66 onderschrijft het al door diverse fracties gemelde voorbehoud ten aanzien van de vaarverbinding Erica-Ter Apel. Als daar de Duyvestein-norm op losgelaten wordt, zouden de bevindingen wel eens heel andere kunnen zijn.

D66 heeft zich ook verbaasd over het extra geld voor de invoering van de Verordening dwangsom. Die verordening is alleen bedoeld om het werk beter te stroomlijnen en het is niet te begrijpen dat dit zoveel geld moet kosten.

(Schorsing van 15.30 tot 15.40 uur.)

De heer WEGGEMANS wacht een motie over recreatie en toerisme, waarin al dan niet een bedrag zal zijn opgenomen, graag af. Het college heeft al wel voldoende signalen uit de staten gekregen, maar enige concretisering is natuurlijk plezierig. Het college is druk in overleg met het veld, maar hoe de organisatie ook wordt, er moet een Raad van Toezicht boven staan met een groot zelfreinigend vermogen.

De heer LOOMAN vraagt of het college dan misschien zelf die Raad van Toezicht wil benoemen, waarmee het uiteindelijk nog een middel heeft om in te grijpen.

De heer WEGGEMANS wil in welke vorm dan ook, wel enige invloed hebben, zodat het als het nodig is, ook kan zeggen: "Goed geprobeerd, maar vertrekt u maar."

In het kader van Europese steun mag elke tender opgericht worden, omdat de overheid per drie jaar € 100.000,- aan een onderneming of ondernemer mag verstrekken. Het aardige van de huidige tenders is dat die betaald worden door het SNN. De huidige tender kan voortgezet worden, maar nog niet duidelijk is of het Ministerie van EZ of Brussel nog langer financiering hiervan toestaat. Maar een tender waarin het woord innovatie voorkomt en die ook meer is dan uitbreiding van een accommodatie met een invalidentoilet, kan wellicht scoren. Per 1 januari 2007 komt er in ieder geval iets.

De heer DOHLE merkt op dat het Bureau Marktplan zegt dat promotie alleen niet genoeg is. Er zal ook een beter aanbod moeten zijn. Op grond daarvan heeft hij de link gelegd met het ICT-project waaraan door het bedrijfsleven zelf ook de nodige financiële bijdragen en expertise is geleverd. Dit deel van het verhaal staat los van het aanpassen van de parken voor mensen met een beperking.

De heer WEGGEMANS heeft slechts willen aangeven dat voor alles waarin innovatie of ICT voorkomt, een tender kan worden opgericht. Als er geen tender kan zijn, moet de provincie goed uitkijken waar zij zich aan verbindt en zal zij daarbij ook een maximum-bedrag moeten noemen. Het zal veel moeilijker zijn gebruik te maken van de regeling voor ondernemers in kleine kernen, want de toekomst van die regeling ziet er heel somber uit.

De heer LANGENKAMP wijst erop verleden jaar de Nort-consulenten ter sprake te hebben gebracht, juist om per bedrijf die kwaliteitsslag te maken. Hierover is het afgelopen jaar druk overlegd met de RECRON en de Kamer van Koophandel en kan dan nu al aangegeven worden hoever het daarmee staat?

De heer WEGGEMANS zegt dat het dan gaat om intermediaire organisaties over de subsidiëring waarvan de Noordelijke Rekenkamer niet al te verrukt is. Er zijn veel organisaties die de pretentie hebben ondersteunend te werken, maar vaak wordt dan gezegd dat nog een extra consulent nodig is om het bedrijfsleven over de streep te trekken. In het kader van het nieuwe beleid voor recreatie en toerisme zal bekeken worden in hoeverre die consulenten nodig zijn. Zelf vraagt hij de organisaties altijd eerst een te kijken wat zij zelf aan ondersteuning kunnen bieden. Een intermediair klinkt altijd interessant, want die kan projecten goed definiëren en kan voor voldoende menskracht zorgen om de projecten goed uit te voeren. Het college heeft nog geen "ja" maar ook nog geen "nee" gezegd.

De heer DOHLE wijst erop dat de Kompas-regeling KITS eind dit jaar afloopt. Hij kan zich voorstellen dat in het nieuwe programma wordt bekeken of die regeling voldoende succes heeft gehad om voortgezet te worden.

De heer WEGGEMANS zegt daarop al positief gereageerd te hebben, al zal misschien enige aanpassing nodig zijn om aan de subsidiecriteria van het SNN te voldoen. Dat komt eraan, maar het consulentenverhaal ligt voorlopig nog iets gevoeliger.

De heer LANGENKAMP vraagt of aanhaken bij de Kamer van Koophandel dan wellicht wel een goed idee is.

De heer WEGGEMANS lijkt dit prachtig, maar de Kamer van Koophandel is ook een intermediair. Er wordt nog onderhandeld en voor alles moet duidelijk zijn wat de toegevoegde waarde is om gebruik te maken van die regeling.

Met betrekking tot het project dwangsom had spreker ook een gevoel van "wat haalt de provincie zich op de hals", maar dat gold dan meer de regeling zelf dan de extra kosten voor het ambtelijk apparaat dat die regeling moet uitvoeren. Elke regeling veroorzaakt bureaucratie en bureaucratie kost geld. Wil het college de regeling goed uitvoeren dan heeft het hiervoor dit bedrag nodig. Maar natuurlijk kunnen de staten besluiten de post Onvoorzien niet aan te vullen.

De heer HARLEMAN zegt dat het erom gaat of het apart vermelden van een begrotingspost hiervoor wel voldoende stimulerend werkt om dwangsommen te voorkomen. Er is namelijk gewoon geld om de dwangsommen te betalen.

De heer DOHLE vindt het niet meer dan normaal dat de termijnen niet worden overschreden. Daarvoor is toch geen extra geld nodig?

De heer WEGGEMANS wijst erop dat er aanpassingen van het systeem nodig zijn willen alle productgroepen zich hieraan kunnen houden. Daar is expertise bij nodig.

De heer BOMHOF zegt dat het er alleen maar om gaat dat wordt vastgelegd wanneer een aanvraag om een vergunning of beschikking is ingediend en dat dan gedurende de tijdsduur de stand van zaken in de gaten wordt gehouden. Dat kan met een simpel Excel-programma en verder kan de eerste de beste loodgieter vertellen hoe de administratie inclusief een rappelsysteem kan worden bijgehouden. Het kan heel simpel en het hoeft geen € 91.000,- te kosten.

De heer WEGGEMANS heeft de indruk dat de staten het onderschatten. Het gaat om een door de staten aanvaarde regeling en het college heeft de opdracht die goed uit te voeren. Volgens de ambtenaren zijn daar extra expertise en een aanpassing van het systeem voor nodig. De verordening moet goed uitgevoerd worden.

De heer SLUITER wijst erop dat de termijnen niet veranderd zijn. Als er goed was gewerkt, zou het college zich altijd al aan die termijnen hebben gehouden. Het enige nieuwe is dat op overschrijding van de termijn een andere sanctie komt te staan.

De heer WEGGEMANS erkent dit. Er wordt nu ingezet op het voorkomen van overschrijdingen want de provincie wil voorkomen dat zij dwangsommen moet betalen. Met name de aanpassing van de apparatuur en de tijdelijke inzet van extra personeel zorgen voor dit hoge bedrag. Als de staten het anders willen dan hebben zij de mogelijkheid de post Onvoorzien niet aan te vullen. Een dwangsom moet aangevraagd worden, maar als iemand het gevoel heeft dat op zijn verzoek positief gereageerd gaat worden, zal hij die dwangsom niet aanvragen.

Mevrouw MULDER vindt deze reactie ronduit schokkend. Uit alles blijkt dat de gedeputeerde het helemaal niets vindt en er helemaal geen zin in heeft. Zij heeft hier geen goed gevoel bij.

De heer WEGGEMANS zegt inmiddels al een stapje verder te zijn, want het college voert nu uit wat de staten willen. Maar hij heeft er nog steeds geen warme gevoelens bij. Iemand die een subsidieverzoek indient bij de provincie Drenthe, is bij een positief resultaat altijd heel positief; niemand kan dat ontkennen.

De heer SLUITER vindt dat de zaak nu wordt omgedraaid. De gedeputeerde zegt nu eigenlijk dat bij geduldig afwachten de kans op een positief resultaat het grootst is.

De heer WEGGEMANS ontkent dit.

De heer SLUITER hoort graag dat het niet zo is bedoeld, maar dit is wel de houding die de staten waarnemen.

De heer WEGGEMANS zegt dat het erom gaat dat degene die straks meent recht te hebben op een dwangsom en niet wenst te wachten, die dwangsom aanvraagt. Hij heeft inmiddels begrepen dat de staten zich bij de andere situatie niets kunnen voorstellen.

Mevrouw MULDER zegt dat als dit de bestuurscultuur in Drenthe is, zij zich daar verre van distantieert.

De heer WEGGEMANS vraagt wat die cultuur dan is. Dat de indiener wacht op een goed resultaat is op zich toch niet zo'n verkeerde cultuur?

Mevrouw MULDER zegt vaak van mensen te horen dat zij praten met de provincie, en nog eens praten en dat soms wel een jaar, maar daar maar niets van zeggen omdat zij toch wel een positief besluit willen. Maar dat is toch niet de bedoeling?

De heer WEGGEMANS merkt op te hebben gezegd dat als er zicht is op een positief besluit men bereid is te wachten. Dat is heel iets anders dan vertraging inbouwen en een jaar wachten. Een jaar wachten hoort niet; het zal best eens voorgekomen zijn, maar dat is niet de normale bestuurscultuur.

De heer SLUITER wijst erop dat het de eer van het college te na zou moeten zijn om de termijnen te overschrijden. Die houding bespeuren de staten niet.

De heer WEGGEMANS zegt dat het bedrag van € 91.000,-- juist nodig is om te voorkomen dat het college nog een dwangsom over zich heen krijgt, want dat zou zijn eer te na zijn.

Maar als de staten de post Onvoorzien niet willen aanvullen, zullen zij in de statenvergadering met een amendement moeten komen.

De heer Baas vindt € 53.000,-- per gerealiseerde arbeidsplaats veel. Er is € 29,4 miljoen geïnvesteerd en die investering heeft behalve 560 arbeidsplaatsen natuurlijk nog veel meer opgeleverd. Het is natuurlijk een hoog bedrag, maar niet te hoog; het is overeenkomstig hetgeen het mag zijn.

Het aantal werklozen in de fasen 3 en 4 is weinig gedaald, maar de doelstelling was dat het zou moeten dalen en die doelstelling is bereikt. Hetzelfde geldt voor de jeugdwerkloosheid. De daling is niet groot, maar het gaat wel om de daling die in een jaar is bereikt.

De forse terugloop op de bedrijventerreinen is een conjunctureel verschijnsel. Er worden nog steeds terreinen aangelegd en daarnaast is er nog de ijzeren voorraad. De economie trekt aan en daardoor ook de verkoop van bedrijventerreinen, maar er is geen sprake van frictie. De planvorming is dus in evenwicht.

Spreker zegt dat in plaats van de door de heer Baas genoemde zin op pagina 25 er ook eenvoudig had kunnen staan: "Deze ontwikkelingen zijn ook toe te rekenen aan ons beleid." Het was niet nodig het beleid meer te intensiveren, maar wellicht had dit misschien ook wel niet gekund. Maar het ligt natuurlijk niet altijd alleen aan externe factoren als het niet goed gaat; wellicht had de provincie zelf ook iets meer kunnen doen.

De heer BAAS stelt vast dat het dus met name een kwestie van intensiteit was en niet van de beleidsmaatregelen.

De heer WEGGEMANS zegt dat het niet om nieuw beleid ging. Het college probeert het bestaande beleid zoveel mogelijk te intensiveren en daarmee winst te boeken. Dat is altijd beter dan dat voor nieuw beleid weer van alles moet worden opgetuigd.

De heer SWIERSTRA constateert dat de commissie op hoofdlijnen met deze Voorjaarsnota uit de voeten kan.

Een belangrijk deel van het collegebeleid is gebaseerd op "co-makership", met maken van afspraken met andere partners en dan met name de gemeenten. Al naar gelang de soort afspraken, de termijn waarop en de hardheid waarmee de zaken kunnen worden vastgelegd, wordt er gemonitord. Dat gebeurt door regelmatig overleg op verschillende niveaus met de gemeenten, zowel sectoraal als in meer algemene zin en daarbij ook te letten op de voortgang van de gemaakte afspraken. Soms gaat het, zoals bij de convenanten over de bereikbaarheid, over heel concrete projecten die tot en met 2008 gerealiseerd dan wel in gang gezet moeten zijn en daarbij wordt dan bekeken of de benodigde besluiten zijn

genomen, of de verwachte cofinanciering is geleverd en of op basis daarvan voldoende vordering is gemaakt. Is dat niet het geval dan is er een probleem, want het niet op orde zijn van de zaken op het ene terrein heeft gevolgen voor het andere terrein.

Dit is ook de manier waarop het college met de staten afspraken maakt.

Deze collegeperiode zijn aan de hand van een vijftal programma's bovenop het reguliere beleid heel concrete afspraken gemaakt en ook het reguliere beleid wordt zo goed mogelijk toegespitst op de doelstellingen van het programma Werk maken in een sociaal en veilig Drenthe. De staten hebben het college extra geld ter beschikking gesteld en dit geld wordt nu zo goed en zo efficiënt mogelijk en liefst ook binnen de afgesproken periode, uitgegeven. Als dit allemaal lukt, zal het college aan het eind van deze statenperiode alle met de staten gemaakte afspraken zijn nagekomen. Vervolgens is dan de vraag of dit efficiënt is gebeurd, of er geld tekort was of dat geld is overgehouden. De kans om precies op nul uit te komen, is niet zo heel erg groot, omdat een aantal autonome factoren van buitenaf zowel de uitgaven- als de inkomstenkant beïnvloedt. Het college probeert altijd voorzichtig te zijn, want het wil geen geld tekortkomen, want bij tekorten moet of plotseling en dan op een ongewenst moment bezuinigd worden op lopend beleid of er wordt een hypotheek op de toekomst gelegd. Geen van beide is wenselijk.

Wanneer erop enig moment geld overblijft, bijvoorbeeld omdat efficiënter kon worden gewerkt of door toevalligheden, moet dit volgens het college niet toch worden opgemaakt, omdat het toevallig in de begroting zat. Op dit punt is het college het dus niet met de heer Harleman eens. Het zat namelijk niet op die manier in de begroting. Het college maakt afspraken met de staten over het prestatieniveau en daarbij hoort een budget en als er dan toch geld overblijft, kan dat niet zonder meer worden uitgezet.

De heer HARLEMAN zegt dat het in de 6e begrotingswijziging zit en dat het daarom als zodanig toch in de begroting staat.

De heer SWIERSTRA wijst erop dat in de begrotingswijziging de staat van de financiën zichtbaar wordt gemaakt.

De vraag is wat er vervolgens met dat geld wordt gedaan. Op dit punt is er geen enkele discrepantie tussen het beleid van de afgelopen jaren - niet potverteren - en het huidige beleid. Het niet potverteren, maar wel zuinig omgaan met het geld en het uitvoeren van het afgesproken beleid zorgt aan het eind van deze collegeperiode voor enige ruimte en die ruimte wil het college gebruiken voor de komende periode, waarin bovenop het reguliere beleid en het zo mogelijk doorzetten van de intensiveringen van de afgelopen jaren, extra uitdagingen op de provincie afkomen. Die extra uitdagingen zitten met name in de uitwerking van het Europese en het rijksbeleid, want de provincie krijgt te maken met een zwaardere cofinancieringsverplichting bij een groot aantal activiteiten. De staten krijgen die verplichtingen voorgelegd, voor zover dat nog niet is gebeurd. Het college meent dan ook dat het buitengewoon verstandig is het afgesproken beleid uit te voeren en niet nog alle mogelijke nieuwe dingen te beginnen, maar het geld dat daarvoor nog beschikbaar is, even te reserveren om aan het eind van dit jaar een opmaat te maken naar de volgende periode en zaken zo voor te bereiden dat er een beslissing over genomen kan worden. Het kan zijn dat aan het eind van dit jaar voor bepaalde onderdelen die voorbereiding al zover is dat daarvoor dan al concrete voorstellen kunnen worden gedaan. In de Voorjaarsnota worden op dit punt al enkele suggesties gedaan. Als voorbeelden gelden het Drents Museum, de vaarverbinding Erica-Ter Apel en de N33. Maar voorzover er nog geen concrete plannen voorliggen, is het van het grootste belang de gelden te reserveren voor de uitwerking van de Strategische agenda van het SNN, het beginnen met de uitwerking van de zogenaamde transitievariant als mogelijk alternatief voor de Zuiderzeelijn en het geven van een invulling aan de innovatieagenda van het Ministerie van EZ, net zoals is begonnen met het nader invullen van het programma voor de Europese fondsen. Over het laatste zal spreker binnenkort met zijn noordelijke collega's om de tafel gaan. Het is dus van belang dat die middelen ter beschikking blijven, vooral om ervoor te zorgen dat eind 2006/begin 2007 de verschillende elementen uit al die programma's zodanig gecombineerd kunnen worden dat het een integraal geheel wordt. Dat wil zeggen dat zowel de middelen van de provincie Drenthe als die van het Rijk, die uit de verschillende Europese fondsen en die van particuliere investeerders zodanig worden samenge-

voegd in een programma dat ze op een efficiënte manier kunnen dienen voor het financieren van projecten.

Het is daarbij van groot belang dat de staten wel de richting aangeven. Als de staten dan moties indienen, waarin de aangegeven bedragen moeten worden gezien als een bepaalde orde van grootte dan is de reactie van het college dat de staten helemaal geen bedragen hoeven noemen, maar dat bedragen voor het college wel een steuntje in de rug zijn als zij voorstellen maken die naar de staten moeten.

Maar de integraliteit moet voor alles in de gaten worden gehouden en aangezien moties geen amendementen zijn, kan er altijd nog door het college onderhandeld worden.

Meevallers gaan uiteindelijk altijd terug naar de algemene middelen. De vraag is alleen op welk moment en hoe direct. Het college heeft een vierjarige afspraak met de staten en aan het eind van de periode blijkt of de programma's wel of niet zijn gerealiseerd en zo ja, met welke middelen. Wat ervan die middelen over is, gaat uiteraard terug naar de algemene middelen.

Juist de programma's en sommige reserves ervoor kunnen leiden tot efficiënter werken en tot het verevenen van pieken en dalen, die bij de uitvoering van projecten nu eenmaal in de kosten optreden. De Sector verkeer en vervoer valt in feite in twee delen uiteen. Het ene deel is beheer en onderhoud - daarvoor is een managementcontract gesloten met de Dienst Wegen en Kanalen - en de meevallers daarbij gaan via een indexeringsleutel terug naar de algemene middelen. De afgelopen jaren is dan ook steeds een bepaald deel van het managementcontract afgeroomd ten gunste van de algemene middelen. Dat betekent niet dat op projectniveau, waarbij pieken en dalen optreden, de middelen ook rechtstreeks teruggaan, want dan zou de verevening weg zijn en zou in elke vergadering over een groot aantal projecten gesproken moeten worden. Maar per saldo komt wat als resultaat wordt geboekt, weer in de algemene middelen terecht, ook bij verkeer en vervoer.

Er is dus geen grote pot met geld, er is alleen sprake van een dotatie, die langzamerhand uitgroeit tot een reserve, waaruit de annuïteiten van de investeringen worden betaald. Eens per vier jaar - maar eigenlijk gebeurt het wel vaker - wordt bekeken welke projecten nog op de rol staan, wat uitvoering daarvan gaat kosten en welke dotatie daarbij past. Op dat moment worden de mee- en tegenvallers structureel gemaakt en daarbij wordt altijd gerelateerd aan het met de staten afgesproken pakket.

Het lijkt spreker goed voor de begrotingsbehandeling in een afzonderlijke presentatie nog eens duidelijk te maken hoe de financieringssystematiek in elkaar zit, hoe tot de genoemde bedragen wordt gekomen, wat de wensen waren en hoe die zijn teruggebracht tot een sober pakket, hoe de kosten hiervan zijn berekend en wat de daarbij horende jaarlijkse dotatie moet zijn. Maar per saldo komt het resultaat in de algemene middelen terecht.

Op het moment dat het college met de staten afspreekt een bepaald beleid te voeren - en daar hoort ook bij dat het college zich aan de termijnen houdt - dan hoort daar een bepaalde inzet aan middelen bij. Als de staten dan besluiten dat het allemaal sneller moet, kost dat extra geld. Dat is ook een van de redenen waarom het college er bij de staten op aandrong met de invoering van de dwangsom tot volgend jaar te wachten wanneer ook de landelijke wetgeving een feit is. Omdat de verordening toch sneller moet worden ingevoerd, is er extra personele inzet, ook van buitenaf, nodig. Het gaat daarbij om een eenmalig bedrag en volgens het college moet dit uit de extra ruimte gefinancierd worden.

De heer BOMHOF wijst erop in oktober 2005 de Dwangsomregeling al te hebben aangekondigd, waarbij werd aangesloten bij het model van Zuid-Holland. Het ambtelijk apparaat was hiermee bekend. De staten hebben uiteindelijk niet voor februari maar voor juli 2006 als invoeringsdatum gekozen en dit betekent dat op zijn vroegst half oktober de eerste termijnoverschrijding plaats kan vinden. Daarmee had het apparaat een jaar de tijd om de apparatuur aan te passen. Het is daarom belachelijk dat nu een zo hoog bedrag wordt voorgesteld om de Verordening dwangsom in te voeren.

De heer SWIERSTRA zegt niet op de inhoudelijke maar slechts op de financieel-technische kant te zijn ingegaan.

Over de N34 is een brief naar de staten onderweg en vervolgens krijgen de staten dit najaar een voorstel voorgelegd.

De reactie van het college op het rapport over de reserves is misschien wel wat defensief omdat hier en daar het beeld is geschapen dat de zaken niet op orde zouden zijn, maar verder is het college royaal op alle voorstellen ingegaan. Bij de politieke discussie over de reserves gaat het vooral om de vraag welke risico's de staten wensen te accepteren en of zij voor bepaalde doelen nog wel zulke hoge bedragen wensen te reserveren. In die discussie wil het college zich graag mengen.

In deze collegeperiode is voor het eerst en wel halverwege de periode een nota reserves en voorzieningen uitgebracht. In wezen is de discussie daarover nog steeds niet afgerond, want de staten vonden wat het college voorlegde, niet genoeg. De nadere uitwerkingen van de nota zijn dus een verlengde van de grote herijking. Dat aan het eind van dit jaar ook in combinatie met de discussie over het politieke testament wordt vastgelegd wat er voor de nieuwe collegeperiode beschikbaar is omdat halverwege de volgende periode weer eens te herijken, laat onverlet dat bij de bestuursrapportages kan worden aangegeven of alles op schema ligt of dat er sprake is van heel rare uitschieters.

Een volledige herijking elk jaar lijkt spreker niet verstandig, niet logisch en niet nodig, want uiteindelijk blijft alles wat er eventueel te veel in de reserves zit, ter beschikking van de staten.

Mevrouw KLIP merkt op dat het college bij de behandeling van de begroting terugkomt op het definitieve programma van eisen voor de aanpassing van het provinciehuis. In de commissievergadering van april zijn over het Huisvestingsplan veel vragen gesteld, die in een bijlage bij het verslag uitvoerig zijn beantwoord. Zij hoort in deze vergadering graag van alle fracties of zij zich op basis van alle gegevens die nu bekend zijn, er mee kunnen verenigen alleen verder te werken aan een programma van eisen voor het revitaliseringsmodel. In april hebben de VVD, de ChristenUnie en GroenLinks zich hiermee al akkoord verklaard. Er hoeft nu dus nog geen cent ter beschikking worden gesteld, het gaat er alleen om of het college nog door moet gaan met alle vier varianten, of met twee of zich kan beperken tot de revitaliseringsvariant.

De heer HARLEMAN wijst erop dat zijn fractie wel akkoord is gegaan met uitwerking van die variant, maar niet met het bedrag.

Mevrouw KLIP erkent dit. Daarom stelt het college ook voor alleen de meest nuttige variant, in deze fase de revitaliseringsvariant, verder uit te werken.

De heer BOMHOF herinnert zich dat gediscussieerd is over twee nuttige varianten, namelijk revitalisering en uitbreiding en eventueel een variant daartussenin.

Mevrouw KLIP zegt dat het antwoord op die opmerking is gegeven in de passage, waarin ook de woorden "het kind met het badwater weggoeien" staat. De meest uitgekledede variant is de revitaliseringsvariant en zelfs in die variant gaan de huisvestingskosten met nog meer dan twee ton omhoog.

Zij hoort na dit alles graag de reactie van alle fracties. Het is ook goed als de commissie er anders over denkt, maar dan weet het college in elk geval hoe er verder gewerkt moet worden.

Op de personele lasten is een taakstellende bezuiniging van € 1 miljoen gelegd, waarvan in 2004 en 2005 inmiddels € 800.000,-- is gerealiseerd. De restende € 200.000,-- wordt gevonden in de op pagina 54 genoemde punten. De opmerking dat die opgevoerde bezuinigingen "niet helemaal ordentelijk" zijn, acht spreekster niet op haar plaats, want alleen de bezuiniging van € 31.066,-- zou kunnen vallen onder de term Window dressing, maar een overheid kan een bezuiniging zo invullen.

De inmiddels uitgereikte folder is bedoeld voor het personeel.

Fuwaprov heeft niets te maken met de organisatieontwikkeling, het gaat daarbij om de afspraken tussen vakbonden en provincies over het functiewaarderingsstelsel. Uitvoering van die afspraken kost overigens wel geld.

Het bedrag van € 234.000,-- is verantwoord op pagina 59, waar bedragen van € 123.000,-- voor de rechtmatigheidsvraagstukken en € 111.000,-- voor verhoging van de interne controlecapaciteit zijn genoemd. Het bedrag van € 123.000,-- is net iets minder dan tweemaal schaal 11 en het bedrag van € 111.000,-- is eenmaal schaal 11 en eenmaal schaal 10.

Mevrouw Nieuwenhuizen vraagt of er onderscheid wordt gemaakt tussen het werken van de verschillende afdelingen. Dat is het geval, want er wordt steeds gezocht naar een manier om van elke afdeling het werk het beste tot zijn recht te laten komen.

Spreekster is het met de heer Dohle eens dat de bedragen voor de organisatieontwikkeling en Digitaal Drenthe fors zijn, maar zij hoopt dat de stukken de staten van de noodzaak van die bedragen hebben overtuigd.

TWEEDE TERMIJN

De heer VEENSTRA zegt dat zijn fractie het voortouw zal nemen bij het in elkaar schuiven en op elkaar afstemmen van de moties.

Met betrekking tot het bedrag van € 91.000,-- voor de invoering van de Verordening dwangsom is hij het eens met de heren Dohle en Sluiter. Deze opstelling is het signaal dat niet iedere extra taak gepaard kan gaan met extra personele capaciteit en meer automatiseringsapparatuur, mede omdat dan de bezuiniging van € 1 miljoen op het apparaat heel snel teniet wordt gedaan.

De terugloop met 0,6% van het aantal werklozen in de fasen 3 en 4 vindt de PvdA eigenlijk te laag. De staten moeten zich er na de reactie van het college maar eens goed op beraden welke aanbevelingen uit het rapport van de commissie die de reserves heeft onderzocht zij doorgevoerd willen zien. De PvdA kan zich voorstellen dat het college met het huisvestingsplan nu wat meer duidelijkheid wil hebben. Sprekers fractie gaat akkoord met een verdere uitwerking van de revitaliseringsvariant, maar wil wel duidelijk stellen hiermee nog niets over het geld te hebben gezegd.

De heer BAAS zegt een bedrag van € 53.000,-- per geschapen arbeidsplaats al veel te vinden, maar heeft nu gehoord dat het in het SNN gaat om een bedrag van € 273.000,-- per arbeidsplaats. Na dit gehoord te hebben, vraagt hij zich af of het scheppen van arbeidsplaatsen ten koste van alles mag gaan.

Dat het aantal werklozen in de fasen 3 en 4 met slechts 0,6% is gedaald, is onaanvaardbaar laag. Hij hoort nog graag of met de door de gemeenten ingediende projecten voor het bedrag van € 500.000,-- dat beschikbaar is gesteld voor ID-banen, dit bedrag op is.

Wat de fractie van de ChristenUnie betreft kan het college verder werken aan de revitaliseringsvariant van het Huisvestingsplan.

Mevrouw MULDER zegt het antwoord op de vraag over de N34 gemist te hebben.

Over het Huisvestingsplan zal het CDA zijn standpunt in de statenvergadering bekend maken.

De heer HARLEMAN is wel eens jaloers dat de heer Swierstra de PvdA zo duidelijk kan uitleggen wat hemzelf niet lukt.

Uiteraard wil de onderzoekscommissie reserves en voorzieningen graag meediscussiëren over de gevolgen van het rapport.

De heer DOHLE wacht met betrekking tot het rapport Besparen op reserves? de reactie van de onderzoekscommissie af. Daarna zal een politieke discussie moeten worden gehouden over wat in specifieke gevallen met de reserves kan worden gedaan.

Voor de uitvoering van de brede Drenthe-promotie denkt de VVD niet aan nieuw op te richten organisatie. Hoe denkt het college hierover? Verder heeft de fractie bezwaren tegen voortzetting van de subsidiëring van VVV-structuur.

Met betrekking tot motie M1 lijkt het spreker goed vooral te focussen op Zuidoost-Drenthe.

Boetegeld is sneu geld en het is dan ook heel verstandig dat het college de uitvoering van de Verordening dwangsom serieus oppakt. Maar de VVD vindt € 91.000,-- hiervoor een abnormaal hoog bedrag. De VVD overweegt indiening van een amendement op dit punt.

In tegenstelling tot de PvdA heeft de VVD wel een indicatie gegeven met betrekking tot het budget voor aanpassing van de huisvesting, maar nog geen keuze gemaakt voor een bepaalde variant. Hij kan zich de voorkeur voor revitalisering voorstellen, maar als het effectiever is om op een bepaalde plek bij te bouwen, moet dat ook kunnen.

De heer LANGENKAMP wijst er met betrekking tot de opmerking van de heer Dohle dat de subsidiëring van de VVV-organisatie niet moet worden voortgezet op, dat de heer Weggemans tijdens de algemene beschouwingen zei dat het niet verstandig is de stekker er zomaar uit te trekken. Bovendien is er nu een tekort van een ton. Is het in die situatie niet verstandig de bijdrage nog een jaar voort te zetten, waarmee ook de voordelen van fusie in het promotieverhaal kunnen worden verwerkt?

De heer DOHLE merkt op dat de stekker er niet in een keer wordt uitgetrokken, omdat al twee jaar bekend is dat de subsidiëring zou aflopen. Verder is de VVV vooral een zaak van gemeenten. De bijdrage van de gemeenten aan de VVV-structuur daalt, terwijl als recreatie en toerisme stijgen, de gemeenten meer toeristenbelasting ontvangen. Hij vindt het daarom te gemakkelijk om de subsidiëring, maar door te laten lopen.

De heer LANGENKAMP constateert dat de heer Dohle en hij het er roerend over eens zijn dat de subsidiëring moet worden afgebouwd en hij weet ook dat van tevoren is gezegd dat de bijdrage van ruim € 200.000,-- alleen voor 2005 en 2006 gold. Maar er is niet voor niets een jaar over gedaan om de fusie voor elkaar te krijgen en als er nog eenmaal geld bij wordt gelegd, zal het resultaat nog veel groter zijn.

De heer DOHLE zegt dat in de begroting van de organisatie zelf ook niet wordt uitgegaan van een extra bijdrage van de provincie.

De heer LANGENKAMP vindt dit logisch omdat die begroting is gemaakt op basis van bekende inkomsten. Hij is het wat de argumenten betreft met de heer Dohle eens, maar maakt aan het eind een iets andere afweging.

De heer DOHLE vindt dit prima, maar daarmee weet hij nog niet waarom de gemeenten minder gaan bijdragen en de provincie er nog een ton extra in moet steken.

De heer LANGENKAMP zegt dat GroenLinks overweegt op dit punt een motie in te dienen, aan de hand waarvan hierover, en dan los van het hele recreatieverhaal, gediscussieerd kan worden.

De heer SLUITER zegt dat zijn fractie kiest voor nadere uitwerking van de revitaliseringsvariant, waarbij D66 met name zal monitoren op duurzaamheid en gepaste soberheid.

De heer WEGGEMANS erkent dat uitvoering van voorstellen van de staten niet altijd extra geld hoeft te kosten. Als dit wel het geval is, zal het college dit kenbaar maken. Maar als de staten aan hun voorstel een financiële paragraaf toevoegen, scheelt dit in de discussie.

Het voorstel van het college met betrekking tot het bedrag van € 91.000,-- scoort kennelijk niet bij de staten, het zij zo. Het resultaat zal zijn dat de post Onvoorzien wat kleiner wordt.

Het bedrag dat SNN noemt voor het scheppen van een arbeidsplaats heeft iets van doen met de verantwoording richting Brussel. In doelstelling 2 wordt het door de overheid geïnvesteerde bedrag gedeeld door het aantal geschapen arbeidsplaatsen. Overigens is € 273.000,-- wel extreem hoog.

Het bedrag van € 500.000,-- voor ID-banen is op.

Marketing Drenthe Plus bestaat nog en moet zijn werk voortzetten. Over de vraag of die stichting ook de verbrede marketing moet overnemen, moet nog gediscussieerd worden. Da's nou Drenthe moet natuurlijk ook doorgaan. Maar het is per se niet zo dat steeds maar weer organisaties worden opgetuigd.

Spreker is voornemens de gemeenten in een goed gesprek duidelijk te maken wat de taak van de gemeenten is en dat het de inzet van de provincie is het VVV-gebeuren af te bouwen. De oplossing van het probleem moet binnen het bedrag van € 440.000,-- gevonden worden. De staten krijgen hierover nog voor de begrotingsbehandeling voorstellen voorgelegd.

Mevrouw KLIP dankt de commissie voor haar instemming met een verdere uitwerking van de revitaliseringsvariant, die duurzaam, sober en efficiënt moet worden uitgevoerd.

De heer SWIERSTRA zegt dat de provincie al jaren in onderhandeling is met Rijkswaterstaat over overname van de N34. De reden is helder: het is een weg met een regionale verkeersfunctie en past daarmee, zoals ook minister Netelenbos destijds heeft erkend, minder goed in het nationale wegennet. Bovendien is de N34 bepalend voor de structuur van het onderliggende provinciale wegennet. De provincie heeft aangetoond de weg efficiënter te kunnen beheren en onderhouden dan Rijkswaterstaat en dat bij overdracht de daarmee gepaard gaande middelen zullen worden ingezet voor de leefbaarheid en de verkeersveiligheid. Uit de onderhandelingen is een model gekomen waarmee de provincie de door haar genoemde voordelen denkt te kunnen realiseren. De staten zullen dit najaar een meer uitgewerkt voorstel ontvangen. Zij zullen dan een besluit moeten nemen over het totale pakket, waarbij het uitgangspunt is dat er een bruidsschat meekomt van € 82,5 miljoen. Dat is het gekapitaliseerde bedrag voor beheer, onderhoud, achterstallig onderhoud en voor het op orde brengen van de weg volgens de normen van duurzaam veilig.

12. Brief van het college van gedeputeerde staten over de Bestuursrapportage 2006-1 (viermaandelijke rapportage)

en de hierop betrekking hebbende brief van 31 mei 2006, kenmerk 20/5.11/2006005511, over erratum Bestuursrapportage 2006-1

De heer BAAS zegt ook nog graag de pagina te willen ontvangen waarop het programmaonderdeel 33104 is vermeld. Die pagina ontbreekt in het boek.

Mevrouw MULDER vindt het stuk er goed uitzien. Nu kan op ieder moment worden gekeken hoe de provincie er voor staat en waar het heengaat. Met name de achtmaandsrapportage zal nu een doorkijk geven naar het jaarresultaat. Zij complimenteert het college met dit stuk.

De heer HUIZING is het helemaal eens met de complimenten, want zo had zijn fractie zich dit stuk ook ongeveer voorgesteld.

Op pagina 17 staat dat het onderzoek naar de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen openbaar bestuur wordt doorgeschoven naar 2007. Wat zijn hiervan de consequenties?

Met betrekking tot de vergunningverlening en handhaving wordt op de pagina's 74, 75 en 76 totaal geen voortgang aangegeven, terwijl er wel bedragen zijn geboekt.

Op pagina 77 wordt gemeld dat vanwege een gebrek aan personeel een structurele achterstand is ontstaan. Wat zijn hiervan de consequenties?

Met betrekking tot de beloning van de Raad van Bestuur van Essent heeft gedeputeerde Swierstra naar aanleiding van een motie uitvoerig uitgelegd hoe dit allemaal zit. De staten hebben de motie aangenomen en nu staat op pagina 99 dat die motie is doorgezonden aan Essent. Sprekersfractie had een meer enthousiaste reactie verwacht, want een motie in een envelop stoppen, had zij zelf ook wel gekund. Het college had wel wat meer kunnen doen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN is het eens met de complimenten voor het stuk, want nu is duidelijk hoever bepaalde dingen zijn gevorderd.

Bij alle programma's over Werken en Leren, Wonen en Leefomgeving staat dat het niet mogelijk is een vergelijking te maken, omdat de programma's herschikt zijn, maar wordt wel steeds vermeld dat er geen afwijkingen zijn. Maar afwijkingen ten opzichte van wat, ten opzichte van de begroting?

De heer SWIERSTRA dankt de commissie voor de complimenten voor de eerste versie van dit stuk. Het is duidelijk een eerste versie, want ook het college zoekt nog naar verbeteringen. Daarbij zal onder andere worden gelet op wat mevrouw Nieuwenhuis opmerkte, maar ook op bepaalde detailleringen. De door de heer Baas genoemde pagina, die overigens wel in het concept zat, zal worden nagezonden. Hoe het er werkelijk voorstaat blijkt uit de viermaandsrapportage maar betrekkelijk, want de bij investeringen genoemde bedragen zeggen niet zoveel over wat er materieel gebeurt. Bij een achtmaandsrapportage zal dit al iets duidelijker zijn.

Op de door de heer Huizing genoemde punten zal via het verslag een reactie komen.

De reactie van het college op de door de staten aangenomen motie over de beloning van de Raad van Bestuur van Essent was toch iets minder bedroevend dan de heer Huizing schetst. Natuurlijk is die motie doorgezonden, want dat is gewoon onderdeel van het politieke systeem, maar er is ook contact geweest met de vertegenwoordiger van Drenthe in de aandeelhoudersvergadering, de heer Calon. Hij zal nadrukkelijk zorgdragen voor het inbrengen van de problematiek.

Het punt van de beloningsstructuur is van de agenda van de aandeelhoudersvergadering van april afgevoerd en komt nu dit najaar aan de orde.

De heer HUIZING stelt dat de staten dus nog een kans hebben.

De heer SWIERSTRA gaat daarvan uit.

De VOORZITTER schorst de vergadering.

(Schorsing van 16.53 tot 18.18 uur.)

13. Rapport Noordelijke Rekenkamer van 27 april 2006 over Resultaten MKB-maatregelen ter versterking van de marktsector in Noord-Nederland

en de hierop betrekking hebbende brief van het Dagelijks Bestuur van het SNN van 26 april 2006, kenmerk SNN/2006-004627 over het rapport.

De heer NIJHUIS zegt dat het rapport na afloop van een briefing voor statenleden is uitgereikt en dat daarbij is vermeld dat de Rekenkamer over het rapport verder zou zwijgen, tenzij haar werd gevraagd in een statencommissie een toelichting te geven.

De Rekenkamer heeft haar onderzoek verricht op basis van de normen en de kaders die door de Algemene Rekenkamer gehanteerd worden. De verzamelde feiten zijn neergelegd in een Nota van bevindingen, welke nota is besproken met de betrokken ambtenaren van de provincies en het SNN. Er is ook wederhoor toegepast om, als de feiten toch iets anders bleken te zijn, het rapport alsnog aan te kunnen passen. Dat is in een enkel geval gebeurd.

Bij het schrijven van haar rapport heeft de Rekenkamer bewust gekozen voor een voorzichtige benadering, omdat immers de lerende effecten van de rapportage het belangrijkste moesten zijn.

De colleges van GS die om een reactie zijn gevraagd hebben besloten tot een gezamenlijke reactie in SNN-verband. Die reactie was nogal uitvoerig en had een wat meer ambtelijk karakter. De Rekenkamer besloot daarop heel kort te reageren.

In de reactie van de drie colleges stond een heel vervelende fout. Als voorbeeld van een terrein waarop niet heel snel effecten van het beleid zichtbaar kunnen worden gemaakt, werden de bedrijventerreinen genoemd, en dat is nu net de maatregel die de Rekenkamer om die reden niet heeft onderzocht. De Rekenkamer heeft zich bepaald tot de maatregelen waarvan het effect ook tussentijd gemeten kan worden en die op grond daarvan eventueel ook tussentijds bijgesteld kunnen worden.

Na de reactie van de Rekenkamer is voor de statenleden een briefing gevolgd waarop ook de pers aanwezig was. De colleges ontbraken en zij hadden dit van tevoren ook laten weten.

De artikelen in de krant op de ochtend van de 27^e april hebben de Rekenkamer verbaasd, vooral omdat het rapport pas vanaf 8.00 uur voor iedereen beschikbaar was. Zelfs toen het persbericht werd geschreven, was het nawoord nog niet bekend.

De kern van het rapport is dat staten die hun controlerende functie goed willen vervullen en het beleid goed willen kunnen beoordelen, moeten beschikken over goede informatie. De Rekenkamer heeft vastgesteld dat er in de dossiers wel informatie zit, maar dat die niet beschikbaar is via de administratie van het SNN. Het zou daarom goed zijn al die informatie bij elkaar te brengen. Maar de belangrijkste boodschap is dat het SNN meent goed te hebben gewerkt, omdat de maatregelen altijd achteraf zijn bekeken en steeds is geconstateerd dat het goed was, maar dat de Rekenkamer van mening is dat dit niet genoeg is: ook tussentijds zou gekeken moeten worden of het beleid nog goed op de rails staat of dat het misschien aangepast moet worden. Als alleen achteraf in een evaluerend onderzoek wordt bekeken of het goed is gegaan, kan het spreekwoord van het kalf en de put in beeld komen, want dan kan niet meer gecorrigeerd worden.

De boodschap is dat de gedeputeerden hun sturende en de staten hun controlerende taak ook tussentijds moeten kunnen uitoefenen op basis van tussentijdse informatie.

De heer BOMHOF vraagt of de opmerkingen van het SNN die in de brief van 4 april staan nog tot aanpassingen van het rapport van de Rekenkamer hebben geleid, zodat een deel van de in die brief gemaakte kanttekeningen als niet meer relevant kan worden beschouwd.

De heer DOHLE merkt op dat de Rekenkamer stelt dat op basis van gegevens die over projecten bekend zijn, conclusies kunnen worden verbonden voor het eventueel vervolgen van de maatregel. Hij mist in het rapport een voorbeeld van dergelijke conclusies met betrekking tot de maatregelen die zijn onderzocht. Aan wat voor conclusies moet dan gedacht worden?

De heer DE JONG dankt de Rekenkamer voor het uitvoerige rapport. De vragen die zijn fractie in dit stadium heeft zijn meer bedoeld voor GS dan voor de Rekenkamer.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vraagt of zij goed begrepen heeft dat informatie die nodig is om tot eventueel bijsturen van het beleid over te gaan dus wel degelijk aanwezig is.

De heer NIJHUIS bevestigt dit.

Hij wil de zaak nog even in de juiste volgorde zetten.

Er was een nota van bevindingen - het zou, gemakshalve, het eerste rapport genoemd kunnen worden - dat eigenlijk alleen een feitenrelaas was. Die bevindingen zijn voorgelegd aan de ambtelijke diensten en het bureau van SNN met het verzoek om commentaar. Dat commentaar heeft er in sommige gevallen toe geleid dat de nota is aangepast, want over de feiten mag geen verschil van mening bestaan. Het was ook plezierig dat alle provinciale medewerkers die bij deze projecten betrokken waren, blij waren met de nota van bevindingen.

Vervolgens verscheen het rapport waarin de Rekenkamer aan de hand van de feiten tot haar conclusies en aanbevelingen komt. Dat rapport wordt ook niet meer gewijzigd, want de Rekenkamer schrijft op wat zij ervan vindt, legt dat vervolgens voor aan de colleges en de reactie van de colleges kan dan nog aanleiding zijn om bij het rapport een nawoord te schrijven. Dat is gebeurd, omdat de reactie van het SNN voor de Rekenkamer aanleiding was de kern van het rapport nog eens in het nawoord samen te pakken. Als het bestuur van het SNN erom zou vragen, zou de Rekenkamer wel bereid zijn tot overleg, ook al zou dit niet volgens de normale procedure zijn.

De heer BOMHOF wijst erop dat in de reactie van het SNN van 4 april onder de punten 3 en 4 staat dat de constatering feitelijk onjuist is. Kennelijk zijn dat feitelijke constateringen, waaraan geen waardeoordeel is verbonden. Zijn die constateringen in het rapport gecorrigeerd, of zijn zij gewoon blijven staan?

De heer RIENSTRA merkt op dat onder punt 4 door de Rekenkamer is geconstateerd dat verwachte resultaten als feitelijke resultaten worden gepresenteerd. In reactie hierop geeft het SNN aan wat hierover in het jaarverslag is opgenomen. Maar in het jaarverslag wordt in de tabellen noch in de begeleidende tekst bij die tabellen het in de SNN-reactie genoemde voorbehoud gemaakt. De Rekenkamer vindt het belangrijk dat dit wel gebeurt.

De heer BOMHOF zegt dat de Rekenkamer constateert dat voortgangsgegevens op projectniveau niet worden geaggregeerd naar informatie op maatregelniveau, waarop de reactie van het SNN is dat die constatering onjuist is. Wat moeten de staten met dit welles-nietesverhaal?

De heer NIJHUIS wijst erop dat het uiteindelijk gaat om het versterken van de economische structuur met als doel de bevordering van de werkgelegenheid. De Rekenkamer heeft geconstateerd dat niet de echte resultaten maar de verwachtingen die door de subsidieaanvragers waren opgegeven, zijn gepresenteerd. Maar in de dossiers van de individuele aanvragers zaten die echte cijfers wél. Het zou dus goed zijn die echte cijfers bij elkaar te harken - aggregeren heet dat deftig. Op grond van die echte cijfers bleken de werkgelegenheidseffecten minder gunstig te zijn dan de verwachtingen die waren geuit bij het aanvragen van de subsidies.

De heer RIENSTRA voegt hieraan toe dat projecten worden bevraagd op hun voortgang en dat daarom na korte tijd al duidelijk wordt of wat bij de aanvraag was beloofd, waargemaakt kan worden. In die zin is er sprake van een verwachting, van een voortgang en van een afronding. Ook bij de afronding wordt gevraagd hoe het project is afgerond, ook in termen van prestaties, van resultaten en van eventueel al gerealiseerde effecten. Het lijkt de Rekenkamer nuttig die informatie ook in voortgangsrapportages te gebruiken in plaats van alleen de informatie die vooraf is verstrekt.

Hetzelfde geldt voor tussentijdse evaluaties. Sommige projecten zijn zo groot in omvang dat ze in een aantal fases zijn opgeknipt. Vaak is bij de committering de verplichting van een tussentijdse evaluatie opgenomen, waaruit moet blijken of er gedurende de gehele Kompas-periode gesubsidieerd kan worden. Ook de tussentijdse evaluatie levert informatie op en daarvan is in de door de Rekenkamer bekeken maatregelen projecten geen gebruik gemaakt.

De heer Dohle vraagt naar conclusies die tot een verandering van maatregelen kunnen leiden. Op het moment dat bij projecten die te maken hebben met exportbevordering, kwaliteitsbevordering of innovatiebevordering tussentijdse resultaten geconstateerd worden, kan daarvan geleerd worden. Dergelijke projecten, die allemaal gericht zijn op stimulering van de economische structuur kunnen ook onderling vergeleken worden en daarna kan dan niet alleen over elk afzonderlijk project maar ook over de geaggregeerde projecten op maatregelniveau en op programmaniveau gezegd worden of wel de juiste richting is gekozen, of dat het net iets anders moet. Procesmatig is dit wél gebeurd. De eerste maatregel die gericht was op bedrijfsgerichte projecten is na een aantal jaren opgeheven omdat daarvoor onvoldoende belangstelling bleek te bestaan.

De VOORZITTER dankt de mensen van de Noordelijke Rekenkamer voor deze informatie.

(De heren Doek, Nijhuis en Rienstra verlaten de vergadering.)

De heer LANGENKAMP zegt zelden bestuurders zo snel een zo hard oordeel hebben horen vellen over een rapport, terwijl de kritiek die in het rapport is geuit bedoeld is om ervan te leren. Bij de presentatie van het rapport waren de colleges niet aanwezig en een dergelijke houding verdient de Rekenkamer absoluut niet.

GroenLinks is dan ook niet van plan de reactie van het dagelijks bestuur (DB) op het rapport te onderschrijven. De Rekenkamer wil nog wel in overleg gaan, maar niet discussiëren over de feiten.

Het is de bedoeling van de Rekenkamer dat er van de fouten wordt geleerd en daartoe biedt het rapport wel degelijk een aantal handvatten.

Ook Ecorys komt uit op een behoorlijk lager aantal banen.

GS van Fryslân hebben zich een beetje aangesloten bij de kritiek vanuit hun staten en de vraag is dan ook of het DB nog wel uit een mond spreekt.

De heer LOOMAN complimenteert de Rekenkamer met het rapport.

Het lerende vermogen waarover de Rekenkamer spreekt, begint eigenlijk al bij de procedure. De reactie van het SNN kwam zo overhaast dat mede daardoor het rapport een verkeerd imago heeft gekregen. Er is weliswaar een Noordelijke Rekenkamer en er is een SNN, maar de staten van Drenthe spreken nu met GS van Drenthe over hun reactie. Die reactie is ontzettend defensief. Het gaat erom wat er van de inhoud van het rapport geleerd kan worden. Het college zegt dat er niets hoeft te veranderen, omdat het allemaal prima loopt en die houding wordt voor een deel ook in het rapport bevestigd. De projectadministratie is goed op orde en de functiescheidingen zijn prima, maar het gaat erom of de maatregelen ook daadwerkelijk het beoogde effect hebben. En dan legt de Rekenkamer de vinger op de zere plek. Dat er dan verschil van mening is over wat er moet gebeuren, is niet erg, maar wel moet duidelijk zijn welke maatregelen het meest effectief zijn, vooral voor het geld dat eventueel na Kompas nog naar het Noorden komt.

De industrieterreinen zijn niet door de Rekenkamer onderzocht. Het is natuurlijk goed die projecten tot en met de oplevering te volgen, maar het uiteindelijke doel van de aanleg van die industrieterreinen is dat er arbeidsplaatsen worden geschapen. De effecten van de aanleg van zo'n terrein worden volgens GS pas over een jaar of vijf duidelijk. Dat betekent dat zo'n project langer gevolgd moet worden. Het uitgangspunt was dat 10 ha industrieterrein 350 arbeidsplaatsen zou opleveren, maar als het terrein leeg blijft, wordt er niets bereikt. Daarom is het zaak goed na te gaan welke instrumenten werkelijk effectief zijn en welke niet.

De reactie van het college ademt de sfeer dat dit allemaal te lastig is en dat het leidt tot bureaucratie en een nog grotere uitvoeringsorganisatie. Daarom moet nagegaan worden of dit niet ook via de projectadministratie kan worden bijgehouden en of niet kan worden aangesloten worden bij de andere instrumenten waarmee de ontwikkeling van de werkgelegenheid in het Noorden wordt gevolgd.

Bij het volgende programma moet in de richting van Den Haag en Brussel kunnen worden aangetoond wat werkelijk werkende instrumenten zijn.

De heer HAAR wijst erop dat de noordelijke provincies, die de Rekenkamer zelf hebben ingesteld, nu een koekje van eigen deeg krijgen. De vraag is nu hoe dat koekje smaakt. De colleges van GS en het SNN vinden dit koekje duidelijk niet lekker.

Spreker stelt voorop dat de staten vooral een controlerende functie hebben. Gelukkig is het statenlidmaatschap parttime werk en kan een statenlid ook kijken aan de kant van iemand die een initiatief neemt. De bedoeling van controle is dat kansrijke initiatieven worden bevorderd, controle dient stimulerend te zijn. Maar die controle kan qua intensiteit en lengte ook zover doorgevoerd worden, dat het effect ervan demotiverend werkt.

Iemand die initiatieven neemt, weet dat succes niet gegarandeerd is en dat fouten gemaakt zullen worden. De staten zijn er altijd als de kippen bij om op die fouten te wijzen.

De heer LOOMAN zegt dat die controle op een aantal punten misschien zelfs wel minder kan. Het gaat hem om de effectmeting.

De heer HAAR wijst erop dat effectmeting controle inhoudt. Een goed plan is gebaseerd op reële verwachtingen en voorkomen moet worden dat plannen ingediend worden met irreële verwachtingen.

De heer DE JONG zegt dat de heer Engelsman in het AB-SNN heeft meegedeeld dat het gemiddelde project door zeven verschillende accountants wordt bekeken. Maar dan gaat het om cijfermatige controle, terwijl het uiteindelijk juist om het effect gaat.

De heer HAAR zegt dat het ook hem gaat om het effect van al die controles op particulieren en organisaties die met initiatieven moeten komen. De controle moet voor de initiatiefnemers een stimulerende factor zijn.

De heer BOMHOF wijst erop dat het dan gaat om voorwaarden die van tevoren bekend zijn en overmonitoren en laten zien wat mogelijk is. Dat is wat anders dan controle. Die controle bestaat eruit dat in de loop van het proces verantwoording wordt afgelegd, afhankelijk van de voorwaarden die zijn gesteld.

De heer HAAR merkt op dat het daarbij steeds de vraag is in welke mate dit moet gebeuren, op welk tijdstip en hoelang dat door moet gaan.

Twee ambtenaren van de provincie laten in Drents Plateau weten dat door al die controles de kans op risicomijdend gedrag enorm toeneemt. Mensen zijn bang dat zij nu, morgen, overmorgen en ook nog eens over drie jaar afgerekend worden op iets waarin zij te veel risico hebben genomen, iets wat anderen als een fout zullen beschouwen.

Op zich is controle buitengewoon terecht en de opmerkingen van de Rekenkamer hierover kan spreker zich dan ook goed voorstellen. Hij kan zich echter ook de reactie van het SNN voorstellen, zij het dat die te veel vanuit de een defensieve houding is gegeven. Het SNN onderkent het lerend effect te weinig, maar aan de andere kant gaat van een overdadige controle geen stimulerende werking uit.

De heer BOMHOF zegt dat de wijze woorden van de heer Looman hem uit het hart gegrepen zijn.

Het verhaal van de Rekenkamer is helemaal niet zo negatief. Er wordt een compliment uitgedeeld over het subsidieproces, er is enige kritiek op de beoordelingscriteria en het hoofdpunt van kritiek is dat niet de daadwerkelijke output en input worden gemeten. Er is geen goed beeld van de werkelijke kosten en de prestatiecriteria, terwijl van alle projecten die gegevens wél beschikbaar zijn.

In haar aanbevelingen wijst de Rekenkamer erop dat het niet veel tijd en inspanning kost die gegevens wel te benutten. Dat is dan monitoring tijdens het proces. Daarnaast zijn er nog de externe onderzoeken achteraf.

Een van de aanbevelingen van de Rekenkamer is dat wat niet kan, niet hoeft. Bij een exportsubsidieproject kan het heel lang duren voor de arbeidsplaatsen er werkelijk zijn en dan heeft het geen zin om tussentijds te monitoren.

De evaluatie moet dus zoveel mogelijk tussentijds en niet achteraf, zoals nu de stijl van het SNN is, plaatsvinden, opdat de daaruit verkregen gegevens gebruikt kunnen worden voor andere projecten. Het heeft ook de VVD gestoord dat de media al 's ochtends vroeg het commentaar op het rapport wisten te melden, terwijl het rapport pas in de loop van de ochtend werd uitgereikt. Dat het college niet op de persconferentie aanwezig was, was ook weinig stijlvol.

De reactie van het SNN is vreselijk ambtelijk en gedetailleerd, terwijl het erom gaat of de staten willen dat gebruik wordt gemaakt van een extra evaluatie-instrument dat al beschikbaar is. Deze hoofddoelstelling van de Rekenkamer wordt in de reactie van het DB-SNN volstrekt miskend.

De VVD had graag een meer bestuurlijke en in ieder geval meer diplomatieke benadering gezien, want de manier waarop nu is gereageerd, werkt alleen maar contraproductief. De commotie in de pers is slecht voor het imago van het Noorden.

De fractie van de VVD zal de reactie van het DB-SNN niet onderschrijven. Zij steunt volop en van harte de aanbevelingen van de Noordelijke Rekenkamer.

De heer DE JONG zegt overleg te hebben gehad met de CDA-collega's in Groningen en Fryslân. Ook het AB-SNN zal nog met het DB over de gegeven reactie spreken.

Het CDA vindt dat de Rekenkamer een prima rapport heeft geschreven. Er is een gedegen onderzoek aan voorafgegaan en de juiste procedure is gevolgd.

Hij is het met de heer Looman eens dat het uiteindelijk gaat om het resultaat van al het geld dat via het SNN wordt verstrekt. Het kost nogal wat om een extra arbeidsplaats naar het Noorden te krijgen, dat bedrag kan soms oplopen tot € 400.000,--. Een ondernemer kan daar wel tien jaar iemand voor aan het werk hebben en daarom is het goed dat de Noordelijke Rekenkamer dit allemaal eens heeft onderzocht.

Het CDA vindt de reactie van het DB onbegrijpelijk en eigenlijk ook ongepast. De fractie vindt het ook vreemd dat de heer Swierstra, die al jaren lid is van het DB, nu niet aanwezig is.

Gisteren is de reactie van het DB in een commissievergadering in Fryslân besproken en volgens de pers kijkt het college van GS van die provincie toch iets anders tegen de zaak aan dan het DB-SNN heeft laten weten.

Waarom vindt GS de externe evaluatie zo belangrijk en waarom kan er niet een beter eigen SNN-systeem komen, nu immers toch alle informatie al in huis is? De organisatie zou hier haar voordeel mee kunnen doen en het hoeft geen bakken met geld te kosten.

Zou het verder niet goed zijn dat GS of het DB-SNN, nu er wat meer tijd was om over het rapport na te denken, met een andere reactie kwamen?

Een andere belangrijke vraag is of GS van Drenthe het persbericht van 27 april nog volledig onderschrijft of er inmiddels toch iets anders tegen aan kijken.

Voor Noord-Nederland en dus voor Drenthe zou het goed zijn als veel van de in het rapport genoemde aandachtspunten door het SNN werden overgenomen.

De heer WENDT constateert dat er in het rapport van de Rekenkamer genoeg waarderende woorden staan over de subsidieregelingen voor het MKB. Daarom heeft de felle reactie van het SNN sprekers fractie zeer verbaasd. Was het echt nodig op die manier te reageren, of is het normaal dat bestuurders op die manier op een rapport van een rekenkamer reageren?

Wat is er tegen om met de conclusies van de Rekenkamer aan de gang te gaan en processen te verbeteren, waardoor het mogelijk wordt beter te sturen op resultaten? Zorgen voor betere informatievoorziening, betere en scherpere criteria formuleren en verschil maken tussen verwachte en gerealiseerde effecten, leerlingen op middelbare scholen moeten dit al leren.

Zorgelijk is dat meer dan eens een voorschot is verstrekt zonder dat formeel aan de voorwaarden was voldaan en dat lopende een project de subsidiebedragen niet worden aangepast als het project kleiner uitvalt dan was begroot.

De werkgelegenheidseffecten blijken nogal eens achter te blijven en verder is de projectadministratie niet altijd volledig bijgehouden, waardoor het onderzoek van de Rekenkamer aanvankelijk wat belemmerd werd.

Hoe staat het college nu tegenover het rapport? Is er eind april misschien te snel en te happig gereageerd? Is er na de reactie van Fryslân nu sprake van verdeeldheid binnen het DB? Staten, GS en SNN moeten eigenlijk blij zijn met dit rapport, want er valt veel uit te leren.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN is blij met dit gedegen en goed leesbare rapport. GS mogen wel snel reageren, maar niet voordat het rapport openbaar is. De defensieve reactie van de colleges is eigenlijk onbegrijpelijk, want naast de genoemde knelpunten worden veel positieve zaken genoemd. Die knelpunten zijn vergezeld van aanbevelingen, die het SNN best zou kunnen overnemen.

De voornaamste kritiek betreft de schatting van het aantal arbeidsplaatsen en het niet goed verwerken van de wel aanwezige informatie. Als die informatie wel goed wordt verwerkt, zijn misschien minder evaluatierapporten van externen nodig en kunnen de resultaten in plaats van in termen van verwachtingen in termen van werkelijk bereikte aantallen arbeidsplaatsen geformuleerd worden.

(Mevrouw Nieuwenhuizen verlaat de vergadering.)

De heer WEGGEMANS wijst erop in deze vergadering namens het college van Drenthe te spreken. Voor zover het gaat om een beoordeling door de Rekenkamer van de effecten van allerlei maatregelen, kan hij zich de reactie van de staten wel enigszins voorstellen. Het SNN wordt ook niet nerveus van opmerkingen hierover. Maar de Rekenkamer is een stap verder gegaan en juist die stap heeft een aanvallende reactie van het SNN tot gevolg gehad. SNN heeft in het voortraject ook aangegeven het niet met die stap eens te zijn maar uiteindelijk maakt de Rekenkamer natuurlijk wel haar eigen rapport.

Het gaat om projecten die zijn ingediend. Daarbij heeft de Rekenkamer vooral gelet op de kwaliteitsbevordering, de exportbevordering en de innovatie. Daar zijn tenders voor en daar kan op ingetekend worden. Op basis van tussentijdse evaluatie van de voortgang en de uiteindelijke afrekening van de projecten worden subsidies verstrekt. Bij de evaluatie moet op basis van de regels van economische zaken en Europa vooral gelet worden op de vooruitgang en het aantal arbeidsplaatsen. De Rekenkamer heeft ook geconstateerd dat dit allemaal is gebeurd. De effecten van de evaluaties zijn op zich wel bekend, alleen worden die effecten wel eens verschillend geïnterpreteerd.

De kern van het probleem van het DB SNN is verwoord in de brief van 26 april 2006 en wel in de derde alinea op pagina 1. Met de term "weinig realistisch" die in die zin is gebruikt, wordt bedoeld dat het niet uitvoerbaar is: bij een project kan niet gezegd worden: "Dit zijn onze indicatoren," om vervolgens na afloop van een project op grond van die indicatoren te bekijken of er afgerekend kan worden. Er wordt afgerekend op basis van het ingediende project, vervolgens wordt bij de tussentijdse evaluatie gemonitord op de verwachte effecten, maar er kan niet meteen na afloop van een project afgerekend worden op basis van de projectindicatoren; de effecten zijn soms pas na enkele jaren duidelijk. In de optiek van de Rekenkamer mag pas afgerekend worden als de effecten concreet zijn. Daaraan kan het SNN niet voldoen. Er zijn accountantsrapporten en daaruit blijkt dat het geld rechtmatig is besteed, maar de Rekenkamer wil dat nog een, in de ogen van het DB SNN en daarmee ook in de ogen van het college van Drenthe niet uitvoerbare stap verder wordt gegaan.

De heer HOLMAN vindt dit een heel technocratisch antwoord, terwijl in de reactie van het SNN een grote getergdheid doorklinkt.

Spreeker heeft ondervonden dat over het algemeen geldt dat hoe harder en getergder erop kritiek wordt gereageerd, hoe terechter die kritiek is.

De heer WEGGEMANS wijst erop dat ook in de brief staat dat juist over het technocratische verhaal veel ambtelijke contacten zijn geweest. Maar de Rekenkamer zegt dat het SNN een stap verder moet gaan, omdat de gegevens daarvoor beschikbaar zijn. De reactie van het SNN daarop is dat als de afrekening gekoppeld moet worden aan de projectindicatoren - er mag pas afgerekend worden als de effecten via de projectindicatoren volledig bekend zijn, positief zijn en noem maar op - er met de projectindieners niet tot een afrekening kan worden gekomen. Het SNN vindt dat de door de Rekenkamer voorgestelde handelwijze ook niet strookt met de manier waarop de tenders zijn neergezet. Een projectindieners moet natuurlijk ook wel de kans hebben als zodanig te functioneren en de zekerheid hebben dat op een fatsoenlijke manier wordt afgerekend, want bij alle projecten moet ook de indieners een eigen bijdrage leveren. Het is niet alleen een SNN-verhaal; dat geldt niet alleen voor de bedrijventerreinen, maar ook voor de andere maatregelen.

De heer VEENSTRA vindt deze argumentatie van de gedeputeerde best steekhoudend. De reactie van het DB SNN kwam heel snel en was heel emotioneel. Heeft het college achteraf spijt van deze snelle reactie?

De heer WEGGEMANS zegt dat de reactie gebaseerd was op de vooroverleggen die er wel zijn geweest. Er is serieus met de Rekenkamer overlegd en daarbij is ook gesproken over de onmogelijkheden. Uiteraard wordt in het rapport ook heel veel waardering uitgesproken, maar er was wel enige irritatie bij het DB. De eerste opzet van het rapport - er is dus geen sprake van twee versies, zoals in Fryslân is opgemerkt - is op bestuurlijk niveau besproken. Die versie is vervolgens gewijzigd en nogmaals voorgelegd aan het DB SNN. Het DB heeft de Rekenkamer verzocht het rapport niet precies uit te brengen op het moment dat het SNN met het Rijk onderhandelt over nieuwe Europese fondsen en het nieuwe programma van EZ.

De heer BOMHOF vraagt of hierover overleg is geweest met het bestuur van de Rekenkamer.

De heer WEGGEMANS zegt dat dit signaal heel helder is afgegeven.

De heer BOMHOF gaat ervan uit dat dit op ambtelijk en niet op bestuurlijk niveau is gebeurd.

De heer WEGGEMANS zegt dat de Rekenkamer helemaal niet heeft gereageerd, dus ook niet heeft gezegd dat zij in dezen een eigen verantwoordelijkheid heeft.

De heer BOMHOF wijst erop dat wanneer het DB-SNN dit heel belangrijk had gevonden, het zelf contact had moeten zoeken met het bestuur van de Rekenkamer en dit niet aan ambtenaren had moeten overlaten.

De heer WEGGEMANS merkt op slechts de sfeer te willen schetsen waarin de irritatie is ontstaan. Het was niet zo dat het DB het gevoel had de Rekenkamer tot de orde te moeten roepen en zou moeten aangeven dat dit rapport niet op dat tijdstip mocht worden uitgebracht.

De heer SLUITER zegt dat dit niet het antwoord is op de vraag of het college nu een beetje spijt van deze reactie heeft.

De heer WEGGEMANS zegt dat er geen sprake van spijt is, omdat het SNN niet aan het gevraagde kan en ook niet wenst voldoen. SNN heeft ook te maken met de projectindieners. Er moet afgerekend kunnen worden en de indicatoren die de Rekenkamer daarbij een rol wil laten spelen, kunnen daaraan niet worden toegevoegd.

De heer DE JONG heeft van de heer Nijhuis begrepen dat de Rekenkamer haar nawoord pas in een heel laat stadium aan het rapport heeft toegevoegd. Heeft het DB-SNN dit nawoord wel gelezen voor het met een reactie kwam?

De heer WEGGEMANS zegt dat dit nawoord een reactie was op de schriftelijk geuite onwil van het DB-SNN om het te begrijpen.

Het rapport was al een dag tevoren gepresenteerd. Er was een embargo tot 08.00 uur en dat embargo is geschonden. Er is uiteraard wel kwiek aan het nawoord gewerkt.

De heer DE JONG leest in het nawoord dat naar de mening van de Rekenkamer de bruikbaarheid van het systeem van de projectadministratie prima is.

De heer WEGGEMANS zegt dat hiermee wordt bedoeld dat er voldoende indicatoren uitgehaald kunnen worden die losgelaten kunnen worden op de afrekening. Als dit gebeurd is, is het geld volgens de Rekenkamer goed besteed, terwijl het SNN zegt dat dit niet past in de procedure van de tender, over welke procedure met de indiener overeenstemming is bereikt.

Het is niet zo dat het SNN een subsidiefabriek is, zoals in de Friese staten wel is opgemerkt. Dergelijke negatieve kwalificaties verwerpt het college van Drenthe.

De heer LOOMAN merkt op dat ook de Drentse staten die kwalificatie verwerpen.

Het gaat erom dat de staten graag de effectiviteit van de maatregelen gemonitord willen hebben om daaruit lessen te leren voor de toekomst. De opmerking van de gedeputeerde dat het SNN vanwege de gesprekken met Den Haag liever niet had gehad dat het rapport in april was uitgebracht, kan ook omgedraaid worden in: naarmate beter kan worden aangegeven hoe effectief de maatregelen zijn, wordt de onderhandelingspositie in Den Haag sterker.

De eerste reactie van het SNN was: wij doen het op een bepaalde manier en het kan niet anders, maar wellicht is het beter te kijken welke aanbevelingen kunnen worden overgenomen, waardoor de effectiviteit van de maatregelen nog beter kan worden gemonitord.

De heer HOLMAN zegt nog steeds niet te hebben gehoord of het college spijt heeft van zijn reactie. De heer Weggemans zegt wel geen spijt te hebben van het technocratische antwoord, maar heeft hij ook geen spijt van hoe de kwestie bestuurlijk en publicitair is aangepakt? De schade die is toegebracht heeft het DB namelijk grotendeels aan zijn eigen gedrag te wijten.

De heer WEGGEMANS zegt niet te weten of een andere reactie een minder negatieve ontvangst in de pers zou hebben gehad.

Het Noorden heeft al 35 jaar ervaring met steunprogramma's en dus met evaluaties en effectmetingen en het Noorden heeft met name steeds waardering gekregen in de Tweede Kamer voor de effectmetingen, niet alleen die van onderzoeksbureaus, maar ook die van het SNN zelf. De Rekenkamer zegt ook niet dat het allemaal niets voorstelt. Zij zegt gewoon dat die effectmetingen worden gedaan en dat het goed is. Dat is voor het SNN ook de subsidietitel. De evaluaties zijn namelijk bedoeld om Europa en het Rijk ervan te overtuigen dat het geld goed besteed is. Het DB-SNN verricht die effectmetingen zodanig goed dat op basis van de uitkomsten daarvan nog een vervolg aan het steunprogramma kan worden gegeven. Het is heus niet zo dat het per project allemaal helemaal goed gaat, maar daar gaat de Rekenkamer ook niet op in. Het gaat er nu om dat de wijze waarop het SNN met de ingediende projecten omgaat, niet spoort met wat de Rekenkamer daaraan wil toevoegen. Het college van Drenthe is het ermee eens dat het SNN juist op dit punt heeft gereageerd.

Dat op basis van projectindicatoren die het SNN zelf opstelt, moet worden afgerekend, staat niet in de toelichting en daar heeft het SNN zich wel bijzonder op gericht. Daarnaast zijn er nog enkele punten in het rapport waarmee het SNN het niet eens is.

Het antwoord op de vraag van de heer Holman is dat het een rapport van de Rekenkamer is en dat het aan de opdrachtgevers is om er lering uit te trekken. Natuurlijk zitten er elementen in het rapport waarover het DB wil doordenken en natuurlijk luistert het college naar de inbreng van de staten, maar duidelijk moet zijn dat het college van Drenthe achter de reactie van het SNN staat. Uiteraard krijgt het SNN te horen wat de staten van Groningen, Fryslân en Drenthe hierover hebben gezegd, maar het standpunt van het college blijft dat de door de Rekenkamer aanbevolen maatregel niet moet worden overgenomen. Als de staten daar anders over denken, is dat een politiek feit.

De heer HOLMAN zegt dat het standpunt van het college dus als volgt kan worden samengevat: we hebben een heel klein beetje geleerd, maar we hebben geen enkele spijt van ons handelen en onze reactie.

De heer WEGGEMANS zegt nog niet te weten wat na het gezamenlijk overleg van de drie colleges in het DB-SNN het uiteindelijke standpunt zal zijn. Die reactie zou best eens wat genuanceerder kunnen zijn.

De heer VEENSTRA meent dat het rapport vooral inhoudelijk moet worden beoordeeld, want de gang van zaken moet er beter van worden.

De heer WEGGEMANS merkt op dat als de colleges tot de conclusie komen dat wat de Rekenkamer voorstelt niet kan en ook niet willen dat de projectindieners achteraf via allerlei prijsindicatoren kunnen afrekenen en als de staten en ook Europa en het Rijk het met deze zienswijze eens zijn, dan is er in ieder geval meer helderheid gekomen.

De heer BAAS zegt dat de heer Weggemans ook geen spijt van de reactie van het DB hoeft te hebben als er gewoon sprake is van een verschil van mening met de Rekenkamer. Maar heeft hij ook geen spijt van de wijze waarop is gereageerd, dus direct boem er bovenop en dat in een toonzetting die eigenlijk niet bij het college past?

De heer WEGGEMANS geeft toe dat het misschien beter was geweest te wachten tot de irritatie was verdwenen. Maar de irritatie was groot. Er waren overigens nog wel meer opmerkingen in het verkeerde keelgat geschoten, maar het hoofdpunt was toch wel dat het SNN niet uit de voeten kan met wat de Rekenkamer voorstelt.

Mevrouw MULDER vraagt of de Rekenkamer vooraf overleg heeft gehad met de colleges van GS over de datum van publicatie van het rapport.

De heer BAAS blijft van mening dat, afgezien van het inhoudelijke aspect, het DB op een andere manier had moeten reageren.

De heer BOMHOF begrijpt niet dat het DB niet heeft voorzien dat zo'n botte reactie tegenover de Rekenkamer die in alle dossiers niet heeft aangetroffen wat er naar haar mening wel in had moeten staan, de staten voor een groot probleem stelt. Wie heeft er nu gelijk? Was het niet beter geweest wat langer met de reactie te wachten en de standpunten van zowel de Rekenkamer als het DB aan een derde partij voor te leggen, in plaats van op deze manier te reageren? Dit is allemaal heel slecht.

De heer LANGENKAMP vond het begin van het antwoord van de heer Weggemans wat technocratisch, maar daarna werd het emotioneler. Maar gelukkig zei hij ook dat het misschien beter was geweest er een paar nachtjes over te slapen. Laat de les dan zijn dat alle irritatie alle goede dingen uit in het rapport niet in de weg mag staan. De gedeputeerde noemt steeds de projectindicatoren, maar in het rapport staan ook wel aanbevelingen waar het SNN wel degelijk wat mee kan. Daarom dringt ook GroenLinks erop aan nog eens na te gaan wat van dit rapport geleerd kan worden.

De heer LOOMAN begrijpt dat de heer Weggemans nog steeds achter de reactie van het DB-SNN staat, omdat de Rekenkamer enkele maatregelen voorstelt die niet kunnen worden overgenomen. Maar vervolgens zegt hij dit rapport wel te zien als een mogelijkheid om tot verbeteringen te komen. Als dit de lijn is dat is er geen derde mediator nodig. Het gaat erom dat de Rekenkamer aangeeft dat met alle informatie die bij de projecten wordt verzameld meer kan worden gedaan. Waar het AB-SNN toch al besloten heeft dit rapport met het DB te bespreken, is zijn voorstel dit aspect in die vergadering in te brengen. Als dan nog een verdere discussie nodig is, kan die in de statencommissie plaatsvinden.

De heer DE JONG sluit zich bij de woorden van de heer Looman aan. Het is belangrijk af te spreken hoe verder met dit rapport moet worden omgegaan. Op de agenda staat bij dit punt dat de discussie als kaderstellend en informerend is bedoeld. Het AB-SNN is van mening dat de primaire discussie in de staten thuishoort, omdat de staten de opdrachtgevers zijn van Noordelijke Rekenkamer. Wanneer komt dit punt dan weer in de commissie?

De heer LOOMAN zegt dat de kaderstelling eruit bestaat dat de staten aangeven dat bekeken moet worden hoe de monitoring van de effecten beter kan.

De heer DE JONG lijkt het dan goed dat de gedeputeerde met een tweede reactie komt waarin hij aangeeft of hij met bepaalde dingen wat kan. Als de commissie het dan met die dingen eens is, blijft alleen de projectadministratie over. Moet dat punt dan in het AB-SNN besproken worden, of komt dat in deze commissie terug?

De heer WEGGEMANS wil de indruk wegnemen dat de reactie van het DB is ontstaan uit irritatie. Maar misschien moeten de colleges nog leren omgaan met rapporten van de Rekenkamer. Het is ook niet het gemakkelijkste onderwerp dat nu onderzocht is. Van MKB-maatregelen zijn de effecten het minst aantoonbaar. Het gaat bij die maatregelen om veranderingsprocessen binnen bedrijven en die zijn veel

lastiger te monitoren dan welke andere maatregel ook, behalve dan misschien die met betrekking tot HRM.

De heer Looman zegt steeds dat de monitoring beter kan en op dit punt wil het DB nog wel eens in discussie met de Rekenkamer. In die discussie zal ook gewezen worden op de positie van de projectindieners en het bedrijfsleven, die het ook allemaal nog moeten kunnen begrijpen. Er is al heel veel kritiek op de starheid en gestrengheid van het SNN bij het hanteren van criteria.

De heer LOOMAN zegt dat wanneer meer op effect wordt gestuurd, wat minder star op de regels hoeft te worden gelet en dat hij daar nu juist voor pleit.

De heer WEGGEMANS vindt dit mooi klinken. Het lijkt echter een lastig verhaal te worden als moet worden aangetoond dat via de effecten is afgerekend. Het blijft voor een deel boekhouding, dat kan niet anders.

De hele discussie gaat mee naar het DB-SNN. Het DB is gehouden de vergaderingen van het AB voor te bereiden en als het AB dit punt op de agenda wil hebben dan kan dat. Het is afhankelijk van de discussie in het AB hoe het DB zich dan zal opstellen. Groningen heeft nu officieel laten weten boos te zijn op Fryslân, maar zulke acties zal Drenthe niet ondernemen.

De heer LOOMAN wijst erop dat de afronding van de discussie wel in deze commissie moet plaatsvinden.

De heer WEGGEMANS zegt dat nu de commissie geen "hoera" tegen de reactie van het SNN heeft gezegd, de voorzitter zijn conclusies maar moet trekken.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie dit punt nogmaals wil bespreken nadat het in het AB-SNN is behandeld. Hij verzoekt het college na die vergadering met een discussiestuk voor de commissie te komen.

De heer BAAS heeft de indruk dat wanneer het SNN altijd zo laconiek was als de heer Weggemans nu, een heleboel ellende zou zijn voorkomen.

De heer WEGGEMANS zegt er wel bij te zijn geweest toen de reactie van het SNN werd opgesteld.

(De heren Veenstra en Holman verlaten de vergadering.)

14. Brief van 9 mei 2006 van de Noordelijke Rekenkamer over de ontwerpbegroting 2007 en de Jaarstukken 2005

De VOORZITTER zegt dat mevrouw Pietjouw eventuele vragen en opmerkingen zal beantwoorden.

De heer LOOMAN merkt op dat de stukken, met wat pragmatische verschuivingen, keurig binnen de indertijd afgesproken kaders blijven. Wat zijn fractie betreft kunnen de stukken worden vastgesteld.

De heer BOMHOF zegt dat zijn fractie het een goede ontwerpbegroting vindt. Het percentage van de verhoging is acceptabel en de restitutie van het grote bedrag is helemaal bijzonder.

Een bedrag van € 35.000,- voor drukkosten in 2007 vindt spreker vreselijk hoog. Hij adviseert de Rekenkamer een volgende keer wat meer offertes te vragen, want de drukkers en uitgevers binnen zijn fractie zeggen het stukken voordeliger kan.

De Rekenkamer heeft inmiddels een onderzoek afgerond en er komen er nog drie. Kan bij de volgende begroting de stand van zaken met die onderzoeken worden meegedeeld?

Ten slotte wenst spreker de Rekenkamer een bijzonder productief 2007 toe.

De heer WENDT begrijpt de hoge post voor de drukkosten wel, want het eerste exemplaar was nauwelijks leesbaar.

De post voor de inrichting van de werkplekken was opvallend laag, vergeleken bij de bedragen die in dit huis hiervoor de afgelopen tijd over tafel zijn gegaan. Hulde hiervoor!

De fractie van de ChristenUnie kan instemmen met de begroting.

Mevrouw PIETJOUW dankt de commissie voor de complimenten.

Zij wijst de heer Bomhof erop dat op pagina 3 van de ontwerpbegroting de stand van zaken met betrekking tot de onderzoeken is opgenomen.

Het rapport over de realisatie en resultaten werkgelegenheidsprojecten is inmiddels uitgebracht. Bij Jeugdzorg hoopt de Rekenkamer voor de zomer de bevindingenfase af te ronden en dit najaar het onderzoek te publiceren en de twee andere onderzoeken moeten nog gestart worden.

De heer BOMHOF lijkt het goed in een volgende begroting aan te geven wanneer de Rekenkamer denkt het onderzoek af te sluiten.

Mevrouw PIETJOUW zegt dat dit zal gebeuren.

De Rekenkamer heeft voor het drukwerk, niet alleen de rapporten maar de hele huisstijl, bij vier bedrijven offerte aangevraagd. Helaas is het drukken van rapporten heel duur. Daarmee is geen rekening gehouden in de begroting die door de stuurgroep was opgesteld.

De VOORZITTER stelt vast dat de staten van Drenthe de begroting accorderen. Hij wenst mevrouw Pietjouw en haar medewerkers veel succes bij hun werk in 2007.

(Mevrouw Pietjouw en de heren Weggemans en Looman verlaten de vergadering.)

15. Statenstuk 2006-230: Informatieplan 2006-2009, Welkom in Digitaal Drenthe, release 2.0

De VOORZITTER verzoekt de commissie om na de informatiebijeenkomst van verleden week, op welke bijeenkomst technische vragen konden worden gesteld die vervolgens werden beantwoord, zich nu te beperken tot opmerkingen van politieke en bestuurlijke aard.

De heer LANGENKAMP zegt dat zijn fractie in grote lijnen met het stuk kan instemmen. Hij vraagt zich wel af of niet eerder met de uitvoering kan worden begonnen dan begin 2007. In de recreatiewereld wordt allang gezegd dat het adres www.drenthe.nl voor veel meer dingen gebruikt moet kunnen worden. Navraag bij de ambtenaren heeft spreker geleerd dat het nog wel even duurt voor het zover is, want er wordt niets gevoeld voor tussentijdse aanpassing van het systeem. Het is de bedoeling het systeem pas uit te brengen als alles tot ver na de komma geregeld is. Maar het is juist zaak dat informatie op dit terrein continu wordt bijgewerkt. Het portaal www.drenthe.nl zou daarom een algemene pagina moeten worden, waarna naar allerlei pagina's kan worden doorgelinkt. Het in detail uitwerken daarvan kan wel tot later wachten.

De heer WENDT wijst erop dat digitalisering van de provinciale overheidstaak een must is. Burgers en bedrijven maken intensief gebruik van digitale mogelijkheden. Steeds meer informatiestromen vanuit het provinciehuis vragen om een digitaal antwoord. De centrale overheid stuurt hierop aan via het programma "Andere overheid".

Bij dit alles is het zaak nuchter te blijven.

Digitalisering is mooi en de technische mogelijkheden zijn enorm. Tot op heden worden alle door statenleden te lezen stukken nog op papier verstrekt en dat werkt prima.

Vanaf 2007 dient 65% van de dienstverlening van de provincie Drenthe via het web beschikbaar te zijn.

Het gaat daarbij om het digitaal downloaden van aanvraagformulieren, algemene informatie, vergunningverlening, bezwaarmogelijkheid enzovoorts. De vraag is hoever de digitale dienstverlening in Drenthe gaat. Blijft het bij eenrichtingsverkeer, waarbij de terugkerende correspondentie toch nog via de post binnenkomt of wordt een stap verder gegaan. Het digitaliseren van werkprocessen is namelijk een ander verhaal. Hierbij worden digitaal ontvangen aanvragen en andere documenten vanuit de provinciale omgeving verwerkt in een proces waarbij alleen als het noodzakelijk is papieren dossiers worden aangemaakt. De rest gaat via de PC. Welke ambitie heeft de provincie Drenthe op dit punt? Sprekers fractie kan instemmen met de plannen. Het kost allemaal wel een hoop geld, maar Drenthe moet mee in de vaart der volkeren.

De heer ROUGOOR zegt dat zijn fractie in tegenstelling tot GroenLinks vraagtekens zet bij de planning. In vaktijdschriften staan vaak verontrustende berichten over ICT en de lokale overheid. Er is vaak sprake van een implementatie-infarct. De VNG heeft al gepleit voor een beleidsmoratorium op het gebied van ICT. Kennelijk maakt ook ICT soms meer kapot dan ons lief is.

In 2006 wordt ongeveer acht ton weggezet en een bedrag van € 2 tot € 5 miljoen is nog niet ingevuld. De PvdA is benieuwd naar het totaalbedrag over de hele projectperiode en de bijbehorende planning. Er moet sprake zijn van een duidelijke relatie tussen de geformuleerde doelen en de geplande activiteiten en dat over een periode van meer jaren uitgezet. Waarom wordt er nu zo'n grote druk op gelegd dat voor 2006 nog acht ton nodig is?

Het is jammer dat *pro^{BIS}* niet heeft opgeleverd wat ervan verwacht werd, terwijl de laatste berichten over dit systeem toch redelijk optimistisch waren. Het verlaten van het concept van een geïntegreerd systeem heeft het gevaar in zich van een gebrekkige integratie van de deelsystemen die daarop aangesloten worden. Er is dan sprake van "eilandautomatisering". Wat doet het college om dit probleem te minimaliseren? Zorgt het loslaten van *pro^{BIS}* als integraal systeem nog voor extra kosten? Kan een inschatting worden gemaakt van de kwaliteitskosten die met het loslaten van *pro^{BIS}* gemoeid zijn?

De heer DOHLE vindt automatisering een doorlopend gevecht om met de tijd mee te gaan. Het is duur, arbeidsintensief en een pad vol voetangels en klemmen. Maar een overheid die niet meegaat, raakt binnen de kortste keren hopeloos achterop. De VVD heeft geen groot probleem met de intensivering van het automatiseringsbeleid, een terrein dat de afgelopen jaren wellicht onvoldoende aandacht heeft gekregen. De internetsite wordt nu nog op een hopeloos ouderwetse manier bijgehouden, maar de provincie moet op dit punt ook niet al te ambitieus zijn, omdat er naast Digitaal Drenthe ook nog zo iets is als "Sámen sterker" en de verbetering van de huisvesting. De organisatie krijgt de komende jaren nogal wat te doen en dat vraagt om een integrale aanpak en het in een realistisch tijdpad zetten van wat er allemaal moet gebeuren.

Het rapport ziet er behoorlijk compleet uit, al mist spreker een post voor training en opleiding, zaken die nu eenmaal bij nieuwe automatisering horen.

Spreker vraagt ook aandacht voor de beveiliging. Iedereen weet inmiddels wel wat de consequenties kunnen zijn wanneer de deuren van de provincie digitaal opengezet worden.

De VVD beschouwt het voorliggende plan als een start, die vervolginvesteringen oproept. Op dezelfde pagina waarop een bedrag van € 2 tot € 5 miljoen wordt genoemd, is enkele regels later sprake van € 3 tot € 6 miljoen. Het zou goed zijn in de fasering rekening te houden met onomkeerbare keuzes, die betekenen dat op een bepaald moment wel doorgegaan moet worden met bepaalde investeringen omdat anders de eerder geïnvesteerde bedragen als weggegooid geld moeten worden beschouwd.

Drenthe voldoet al bijna aan de criteria van e-overheid. Het aantal klantencontacten is echter nog niet erg hoog en eigenlijk vinden klanten het ook wel prettig als zij persoonlijk geholpen worden.

Het gaat ook om de vraag hoe intern met de werkprocessen wordt omgegaan. Met name de work flow is absoluut voor verbetering vatbaar.

De VVD vindt het bij investeringen als waarvan nu sprake gaat zijn, moeilijk te bepalen of het wel een beetje minder kan of dat het juist meer moet zijn. Het gaat de fractie ook niet om de investering, maar om de uitdaging. Die uitdaging is niet de automatisering zelf maar uiteindelijk de kwaliteit van de dienstverlening.

De VVD krijgt graag een wat concreter plan van aanpak, waarin vooral de fasering die het college voor ogen heeft, duidelijk tot uitdrukking komt.

De heer DE JONG lijkt het goed dat de gedeputeerde met dit plan voorop wil blijven lopen met digitaal Drenthe. Voorlopen in ICT geeft, mits het op de goede manier gebeurt, een voorsprong en dat kan op velerlei terreinen voordelen hebben.

Het statenstuk Welkom in digitaal Drenthe dateert uit 2000. In 2003 is er geen statenstuk geweest en het volgende, dat in 2007 verschijnt zal een planning tot 2010 bevatten. Het lijkt het CDA verstandig het statenstuk iedere drie jaar te actualiseren.

Het bedrag van € 700.000,-- dat nu gevraagd wordt, heeft spreker wat verrast. Hij had liever een totaalplan gezien. Hij heeft inmiddels begrepen dat het niet mogelijk is langer met dit voorstel te wachten, doch dat er medio 2007 weer over gesproken zal worden, maar dat het dan gaat om de drie jaar daarna. In het stuk uit 2000 was sprake van het live kunnen volgen van officiële vergaderingen via internet. Zes jaar later is dit nog steeds niet mogelijk, maar een eerste stap zou kunnen zijn het ophangen van een webcam in de statenzaal en via de site van de provincie uit te zenden. Dat hoeft geen duizenden euro's te kosten.

Veel belangrijker is hoe het bedrag van € 700.000,-- zich verhoudt tot het jaarlijks te besteden bedrag aan automatisering. In de jaarrekening valt het onder apparaatskosten en worden de automatiseringskosten niet specifiek vermeld. Er wordt nu eenmalig € 700.000,-- extra gevraagd en in het stuk van volgend jaar zal er sprake zijn van bedragen van € 3 tot € 4 miljoen per jaar, maar die bedragen komen dan bovenop de reguliere automatiseringskosten. Wat is dan het totale bedrag?

In dit huis houden ongeveer 18 mensen zich met IT bezig en hun gezamenlijke loonkosten bedragen € 3 miljoen. In Groningen werken 40 mensen aan de IT. Is het niet verstandig de drie noordelijke provincies samen iets te laten doen? Het inhuren van externe deskundigen gebeurt overal en wellicht wordt nu wel op meer plekken tegelijk het wiel uitgevonden.

Op pagina 8 van het uitvoeringsprogramma wordt een bedrag van € 520.000,-- vermeld. Een deel daarvan is bestemd voor de update van Oracle - het is software en zou dus eigenlijk in een regulier pakket moeten zitten - en het andere deel voor het aanpassen van *pro^{BIS}* aan de nieuwste eisen. Er worden speciaal voor de provincie Drenthe dingen geprogrammeerd. Dat alles kost veel tijd en energie, en is het, omdat in Groningen, Fryslân en de rest van de provincies waarschijnlijk hetzelfde moet gebeuren, niet veel verstandiger het systeem te standaardiseren?

Eigenlijk kunnen de staten niet anders dan nu met het bedrag van € 700.000,-- akkoord gaan, maar sprekers fractie vindt het hartstikke belangrijk volgend jaar een stap verder te gaan.

Aan het eind van het stuk wordt gemeld dat de besparingen 10 tot 15% zullen bedragen, maar waar die besparingen worden gehaald, wordt niet vermeld. Kan de gedeputeerde dit uitleggen?

Op de presentatie verleden week werd bekend gemaakt dat 81% van de klantencontacten van de provincie met bedrijven zijn en maar 19% met individuele burgers. Het zou natuurlijk prachtig zijn wanneer Drenthe straks voorop liep met de automatisering, maar als daarmee maar 50 bedrijven worden bereikt en er is € 50.000,-- voor geïnvesteerd dan had voor hetzelfde geld iemand per taxi langs die bedrijven kunnen gaan.

De heer HAAR wijst op het gezegde dat op de digitale snelweg weinig mensen de weg kennen en het rijden vaak wordt overgelaten aan deskundigen. Daarom zal ook in dit geval het inhuren van externe expertise onontbeerlijk zijn. Maar het gevaar hiervan is dat de provincie haar lot in handen van externe bureaus legt. Die externen hebben de neiging meer te doen dan aanvankelijk is overeengekomen en zij kunnen vaak ook aantonen dat dit nodig is, waarna vervolgens een ander extern bureau er bijgehaald moet worden om het tegendeel te bewijzen. Als externe bureaus worden ingehuurd kost het altijd meer dan begroot is.

De huidige standaard in de digitalisering is verouderd en sluit niet meer aan bij de beleving van consumenten. Er moet iets aan gedaan worden en spreker vindt het voor de hand liggend dat dit in afstemming en misschien ook wel samen met de andere provincies gebeurt, mede omdat het de vraag is of de schaalgrootte van Drenthe wel toelaat dit allemaal zelfstandig te doen. Is in noordelijk verband over samenwerking op dit punt gesproken?

Digitalisering houdt ook een andere wijze van werken in. De burger verwacht dan een continue mogelijkheid tot het verkrijgen van informatie en tot interactie met de overheid, dus 7 dagen per week, 24 uur per dag. Wordt hiermee rekening gehouden bij de inrichting van de toekomstige werkprocessen? Het gaat in het plan nog uitsluitend om het geschreven woord, weliswaar in digitale vorm, maar beeld en geluid komen in het verhaal amper voor. Hier zou ook eens wat mee gedaan moeten worden. Dit kan door er in ieder geval voor te zorgen dat de nieuwe digitale snelweg berijdbaar is voor beeld en geluid. Met geluid wordt geëxperimenteerd, maar er moet ook aan beeld worden gedacht, ook al zal het voor sommigen een gruwel zijn dat men bij het lezen van de krant in de statenzaal vanuit de huiskamer geobserveerd kan worden. Maar de ontwikkelingen op dit punt zijn niet te stuiten en Drenthe zal die ook zeker moeten benutten.

D66 zal van harte met het statenstuk instemmen, maar vraagt wel aandacht voor de daarbij gemaakte kanttekeningen. D66 vraagt bovendien de garantie dat bij het inschakelen van externe bureaus geen niet voorziene overschrijdingen van budgetten zullen plaatsvinden.

Mevrouw KLIP constateert dat de commissie, met de nodige aantekeningen, aanmaningen, oproepen en geuite voorzichtigheden, ermee instemt dat de provincie een aantal grote stappen gaat zetten op het gebied van ICT en digitalisering.

De heer Langenkamp vraagt of het allemaal niet wat eerder kan, want het toeristische en recreatieve bedrijfsleven en Marketing Drenthe willen er graag mee aan de slag. Wanneer de staten op 14 juni formeel akkoord zijn gegaan met het statenstuk, wordt op 15 juni al begonnen met de uitvoering. Maar de stappen moeten wel in een logische volgorde worden gezet. Ook moet rekening worden gehouden met de mogelijkheden van de organisatie. De website zal voor een deel intern maar voor een deel ook met externen worden beheerd. Het zal allemaal zo snel als mogelijk gebeuren, maar wel met de nodige zorgvuldigheid en dit betekent dat het allemaal deze zomer nog niet klaar is. Er is al wel een eerste stap gezet door de twee Drentse ingangen samen te voegen tot een portaal.

De heer Wendt zegt dat de provincie in 2007 in principe 65% van de informatie digitaal beschikbaar moet hebben. Voor het zover is moet er achter de schermen nog heel hard gewerkt worden, want tegen die tijd moet de back office ook gedigitaliseerd zijn.

Het is de bedoeling dat de provincie digitaal met burgers en bedrijven gaat communiceren. De digitale deur staat dan 24 uur per dag open, maar burgers en bedrijven zullen best begrijpen dat ambtenaren ook af en toe naar bed gaan en dat het antwoord dus niet altijd direct komt.

Wil de beoogde efficiëncywinst bereikt worden dan is het ook nodig de werkstromen te digitaliseren. Omdat deze omslag grote gevolgen heeft voor het personeel zal deze werkwijze op maat maar wel in gezwind tempo over de organisatie worden uitgerold.

In het uitvoeringsprogramma voor de komende anderhalf jaar is aangegeven wat de plannen zijn. De uitvoering daarvan is niet gekoppeld aan een aantal maanden. Willen de staten ook voor die periode een tijdpad of alleen voor de tijd daarna waarin veel grotere bedragen besteed moeten worden?

De heer ROUGOOR zegt dat het hem niet zozeer gaat om de planning voor de komende anderhalf jaar. Hij wil alleen weten wat de urgentie is voor het bedrag van ruim zeven ton en waarom er ineens zoveel haast is.

Mevrouw KLIP wijst erop dat op dit moment een aantal dingen niet kan worden gestart. Daaronder vallen het professionaliseren van de website met het CMS-systeem, de verdere verbetering en het verder invoeren van het subsidievolgsysteem en digilab, de pilot rond de digitalisering van de stukkenstroom en de archieven. Voor die drie acute dingen zijn nu geld en externe hulp nodig.

De heer ROUGOOR heeft gehoord dat BZK hiervoor ook fondsen beschikbaar stelt.

(Mevrouw Mulder verlaat de vergadering.)

Mevrouw KLIP zegt dat het dan alleen gaat om projecten waarin samengewerkt gaat worden met andere overheden en andere organisaties. Drenthe had digilab al bedacht voor BZK op het idee kwam dat het belangrijk zou zijn dat overheden in een regio of in een provincie gingen samenwerken. Dit moet door zogenaamde I-teams gedaan worden. Nu wordt overlegd of wat Drenthe zich voorstelt bij het digilab in lijn is met wat BZK de I-teams noemt. Natuurlijk zal de provincie waar mogelijk externe fondsen erbij betrekken, maar op dit terrein loopt Drenthe iets voor op BZK.

De heer ROUGOOR gaat ervan uit dat het tempo niet wordt bepaald door aan te trekken externe fondsen.

Mevrouw KLIP bevestigt dit, want al deze zaken zitten al in de planning voor de komende anderhalf jaar en in het daarbij genoemde bedrag. Als BZK subsidieert wordt het dus goedkoper.

De heer Rougoor waarschuwt voor eilandautomatisering na het verlaten van *pro^{BIS}* en vraagt zich af of de gedachte van het bouwen van een integraal systeem wordt verlaten. Het antwoord in gewone taal is "nee" want er is een andere oplossing gevonden waardoor wel met het integrale werken kan worden doorgegaan. De vraag wat het kost om *pro^{BIS}* te verlaten, begrijpt spreekster niet, want bij handhaving van *pro^{BIS}* zouden daar extra modules aan toegevoegd moeten worden, wat ook geld zou kosten.

De heer ROUGOOR vraagt of door het verlaten van *pro^{BIS}* de integrale kosten van het beheer van de IT-systemen toenemen en of, omdat op deelsystemen wordt overgegaan, er geen problemen ontstaan bij de aansluiting van het ene systeem op het andere.

(De heer Van de Pol verlaat de vergadering.)

Mevrouw KLIP zegt dat geen problemen worden verwacht. Was dit wel het geval, dan zou niet voor deze weg zijn gekozen.

Zij vraagt de commissie ermee in te stemmen dat de technische vragen schriftelijk worden beantwoord.

De heer ROUGOOR wijst erop dat de staten uiteindelijk wel over de kosten gaan en dat hij daarom de valkuilen heeft willen noemen.

De VOORZITTER vraagt of de antwoorden bij de statenzending van eind deze week meegezonden kunnen worden, opdat die bekend zijn voor de staten volgende week over het statenstuk moeten besluiten.

Mevrouw KLIP zegt dit toe.

De heer Dohle vraagt hoe het kan dat de website nog niet via het CMS wordt beheerd. Op dit punt wordt nu een inhaalslag gemaakt. Verder mist hij in het stuk aandacht voor training en opleiding van het personeel en de beveiliging. De beveiliging is wel structureel opgenomen.

De heer DOHLE erkent dat het allemaal wel in het stuk staat, maar dat er nog meer aandacht voor moet zijn, omdat die aspecten nu eigenlijk alleen in de kantlijn worden meegenomen.

Mevrouw KLIP zegt dat ook op de ambtenarentribune goede notie van die opmerking is genomen. Training en opleiding zijn niet expliciet vermeld, maar wel staat een aantal malen in het stuk dat er binnen het hele traject aandacht voor het personeel is. Het personeel zal namelijk op een andere manier moeten gaan werken.

Een van een redenen om het allemaal te doen, naast het feit dat de provincie wel moet en dat zij de burger beter wil kunnen bedienen, is het eigen organisatieontwikkelingstraject. Er gaat anders gewerkt worden en ICT is daarbij een ondersteuning. Dat steeds meer digitalisering leidt tot een andere manier van werken, is duidelijk. De training en de opleiding van het personeel zit wel degelijk in het plan, maar het geld daarvoor moet komen uit het reguliere budget voor training en opleiding, nu 2% van de loonsom, dus ongeveer € 600.000,--, waar in het kader van het OO-traject nu een half procent extra bij wordt gevraagd. Er zijn meer ontwikkelingen die om extra training van het personeel vragen en de kosten daarvan worden ook steeds uit het reguliere budget betaald.

Er is gewaarschuwd voor het maken van onomkeerbare keuzes. Dat is ook precies een van de hoofdredenen waarom het digilab is bedacht. De provincie is in principe te groot voor servet en te klein voor tafellaken. De simpele en wat kleinere systemen zijn net niet goed genoeg voor Drenthe en de heel grote systemen zijn in principe té uitgebreid. Het college denkt met het inhuren van wat technische kennis het wat simpeler systeem te kunnen "oppimpen" tot een niveau waarmee Drenthe prima uit de voeten kan.

De tweede reden voor digilab is dat bepaalde processen, voor die de organisatie worden ingestuurd, eerst geoefend moeten kunnen worden in een soort van pilot.

De heer ROUGOOR begrijpt dat het digilab dus een soort testomgeving is.

Mevrouw KLIP bevestigt dit. In digilab zal bijvoorbeeld ook de samenwerking met derden worden getest. In digilab zal aan gemeenten en organisaties worden aangeboden samen met de provincie een aantal zaken te ontwikkelen. En verder is de provincie in overleg met het Drenthe College om te bekijken of van digilab ook een leerbedrijf kan worden gemaakt. Op ambtelijk niveau zijn de gesprekken hierover al redelijk ver en het kan zijn dat er eerst stagiaires komen en dat wanneer dat allemaal succesvol is, het een leerbedrijf wordt. Dat moet bestuurlijk allemaal nog worden goedgekeurd, maar dit is uiteindelijk wel de vierde poot die het college aan het digilab wil plakken. Als het allemaal goed gaat, is dat een pluspunt.

Bij de Begroting 2008 krijgen de staten een uitgewerkt plan voorgelegd waarin duidelijk wordt gemaakt of de geplande resultaten zijn gehaald, welke volgende stappen het college denkt te nemen en hoe noodzakelijk die stappen zijn.

De reden waarom er geen totaalplan voorligt - de heer De Jong vroeg hiernaar - is dat nog niet duidelijk is wat het allemaal precies gaat kosten. Het plan moet verantwoord zijn, maar de uitvoering moet ook zo zuinig mogelijk kunnen geschieden. Uit de diverse projecten in digilab moet duidelijk worden wat het werkelijk zal gaan kosten.

De heer DE JONG zegt dat de optelsom van alle in het uitvoeringsprogramma genoemde bedragen met aftrek van de vrijval uit *pro*^{BIS} uitkomt op € 1,6 miljoen.

Mevrouw KLIP merkt op dat omdat het college de staten slechts om € 700.000,-- vraagt, het duidelijk zal zijn dat de rest van het bedrag al gereserveerd is.

De heer DE JONG wil daarom graag weten wat de totale automatiseringskosten zijn.

Mevrouw KLIP zegt dat die vraag schriftelijk wordt beantwoord.

Er wordt al op landelijk niveau samengewerkt in het project E-provincies. Drenthe is dus niet voortdurend op eigen houtje het zwarte garen aan het uitvinden. Op de samenwerking zal verder een schriftelijke reactie komen.

Ook de opmerking over het standaardiseren zal schriftelijk worden beantwoord.

Nu het traject van start gaat, is het nog heel moeilijk de efficiencywinst van 10 tot 15% aan te geven. Die percentages zijn ook ontleend aan de uitkomst bij organisaties die dit traject al hebben afgelegd.

De allereerste winst is voor de klanten, want de provincie zal na invoering van het nieuwe systeem veel sneller kunnen reageren. Na een paar jaar zal dit tijdswinst opleveren en dus menskracht in de organisatie schelen. Er wordt uitgegaan van 10 tot 15%. Eind volgend jaar, als de organisatie al iets verder in het traject is, kan hierover meer worden gezegd.

De heer DE JONG lijkt het goed dit punt mee te nemen in het in de zomer van 2007 te verschijnen uitvoeringsprogramma voor de dan volgende drie jaren.

Mevrouw KLIP zegt zelf steeds het najaar aan te houden, omdat er een koppeling is met de begroting voor 2008.

De heer DE JONG leest in de presentatie dat er 6% tijdswinst in beleidsprocessen gehaald kan worden. Als die winst gekoppeld kan worden aan het dwangsomverhaal, is dat probleem ook opgelost.

Mevrouw KLIP zegt naar aanleiding van de opmerking dat 81% van de contacten van de provincie met bedrijven is en 19% met burgers, maar dat iedereen graag een persoonlijk antwoord wil, dat de provincie natuurlijk ook wel persoonlijk contact wil, maar dat het in veel gevallen voor de cliënt veel aantrekkelijker het antwoord snel en dan digitaal te ontvangen dan te moeten wachten tot de telefoon wordt opgenomen.

De heer De Jong merkt terecht op dat kleine bedrijven niet over alle ingewikkelde apparatuur beschikken. Maar kleine bedrijven hebben voornamelijk contact met gemeenten en de gemeenten zijn ook verplicht bepaalde ICT-doelstellingen te halen. Daar waar het de vergunningverlening betreft heeft de provincie alleen te maken met grotere en zwaardere vergunningen en daarom vooral met de grotere bedrijven. Maar ook kleine bedrijven zullen aan ICT moeten geloven, omdat ook de gemeenten op dit punt een bepaalde taakstelling hebben.

De heer Haar heeft net als het college een gezonde argwaan als het gaat om het inhuren van externe expertise. De garanties die de provincie heeft zitten standaard in de aanbestedingstrajecten. Spreekster kan alleen maar toezeggen dat het college op dit punt heel alert zal zijn.

De digitalisering zal vooral betrekking hebben op het geschreven woord plus kaartmateriaal. De provincie neemt deel in het project-DURP (digitale uitwisseling ruimtelijke plannen) en ook alle materiaal uit het GIS zal via internet beschikbaar komen. Ook beeld en geluid komen natuurlijk aan de orde en dit aspect zal zeker bij de verbouwing van het provinciehuis worden meegenomen want het zal wel om iets meer gaan dan het plaatsen van een webcam.

TWEEDE TERMIJN

De heer ROUGOOR is het met de andere fracties eens dat de nadruk moet worden gelegd op samenwerking met andere overheden. Wat in Fryslân bij gemeenten kan, moet ook voor de provincie Drenthe mogelijk zijn.

De standaardisatie is een ander belangrijk punt en verder moet er behalve voor de klantencontacten ook aandacht zijn voor de interne processen.

Mede aan de hand van de toegezegde schriftelijke informatie zal de fractie van de PvdA haar standpunt bepalen.

De heer DE JONG kan akkoord gaan met het antwoord van de gedeputeerde. Zijn fractie ontvangt het antwoord op de nog openstaande vragen graag per e-mail.

Is het mogelijk om als quick win op alle stukken die een roze voorblad hebben niet alleen de naam van de behandelend ambtenaar maar ook diens e-mailadres te zetten?

Mevrouw KLIP zegt gesproken te hebben over samenwerking binnen digilab, maar al voor die tijd is er contact geweest met de Drentse gemeenten om met name kennis te delen en te proberen samen iets op te zetten. De reactie van de gemeenten was behoorlijk lauw, maar de provincie blijft het proberen.

Het idee om het e-mailadres van de behandelend ambtenaar te vermelden, vindt spreekster sympathiek en logisch, maar zij durft op dit punt nog geen toezegging te doen.

De heer DE JONG verzoekt de gedeputeerde te bekijken of het kan.

Mevrouw KLIP zal dit, als zij tijd over heeft, zeker doen.

De VOORZITTER stelt vast dat er nog deze week informatie volgt en dat het daarom logisch is dat het stuk de B-status behoudt.

Hij geeft het woord aan de heer Baas, die daarom heeft gevraagd.

De heer BAAS complimenteert de voorzitter met de wijze waarop hij de vergadering heeft geleid. De vergadering is weliswaar vijf minuten uitgelopen, maar de discussie is strak in de hand gehouden en desondanks heeft een goede gedachtewisseling kunnen plaatsvinden.

16. Sluiting

De VOORZITTER dankt de heer Baas voor dit compliment en zegt nu heel blij naar huis te gaan. Vervolgens sluit hij om 20.31 uur de vergadering.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 27 september 2006.

, voorzitter

, commissiegriffier

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 7 juni 2006 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 11 De heer WEGGEMANS zegt toe dat het college in het vervolg bij elke begrotingswijziging zal aangeven hoeveel geld uit Onvoorzien en andere posten nog te besteden is.
- 13 De heer WEGGEMANS zegt toe dat voor het eind van het jaar een inventarisatie zal worden gegeven van de risico's in de deelnemingen.
- 15 De heer WEGGEMANS zegt toe dat de staten komende herfst een voorstel voorgelegd krijgen met betrekking tot het al of niet opwaarderen van kanaal Erica-Ter Apel.
- 15 De heer WEGGEMANS zegt toe dat bekeken zal worden of het geld van de provincie ook bij andere banken kan worden ondergebracht.
- 32 De heer WEGGEMANS zegt toe dat de staten nog voor de begroting voorstellen krijgen voorgelegd met betrekking tot het probleem bij de VVV.
- 32 De heer SWIERSTRA zegt toe dat de staten in het najaar een meer uitgewerkt voorstel zullen ontvangen met betrekking tot de overdracht van de N34.
- 33 De heer SWIERSTRA zegt toe dat de door de heer Huizing ingebrachte punten via het verslag zullen worden beantwoord.
- 44 Mevrouw PIETJOUW zegt toe dat in volgende begrotingen zal worden aangegeven wanneer de Rekenkamer haar voorgenomen onderzoeken denkt af te ronden.
- 48 Mevrouw KLIP zegt toe dat het antwoord op de technische vragen nog deze week zal worden toegezonden.
- 50 Mevrouw KLIP zegt toe dat het college alert zal zijn op de kosten van het inhuren van externe expertise.

Lijst van toezeggingen Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie
(7 juni 2006)

Nr	Datum toezegging	Korte termijn (binnen 3 maanden)	Afdoening	✓
1.	19-01-2005 SC BFE	De heer SCHAAP zegt toe dat op het moment dat het college er zicht op heeft hoe de projecten die in het kader van de wederopbouw in Azië worden aangepakt, de staten worden geïnformeerd.		
2.	06-04-2005 SC BFE	De heer SWIERSTRA zegt toe het schema van aftreden van de leden van de RvC van Essent aan de commissie toe te sturen.		
3.	25-05-2005 SC BFE	De heer SWIERSTRA zegt toe nadere informatie te verstrekken over de actualisatie van de vaarweg Meppel - de Punt.		
4.	19-10-2005 SC BFE	De heer SWIERSTRA deelt mee dat bij de schriftelijke beantwoording van de vragen ook zal worden meegedeeld welk deel van het ambtelijk apparaat nog deze collegeperiode kan worden gescreend.		
5.	19-04-2006 SC BFE	De heer SWIERSTRA zegt toe mevrouw Haarsma te zullen vragen of de projecten op het gebied van onderwijs en kennisinfrastructuur dit jaar ook werkelijk uitgevoerd worden.		
6.	19-04-2006 SC BFE	De heer SWIERSTRA zegt toe dat de staten, indien mogelijk, nog voor over de begrotingswijziging moet worden besloten, te horen krijgen waarom het college denkt dat het nu wel lukt alle projecten op het gebied van onderwijs en kennisinfrastructuur uit te voeren.		
7.	19-10-2005 SC BFE	Mevrouw KLIP zegt toe dat de vraag over het programma zorg schriftelijk wordt beantwoord.	01-02-2006	
		Lange termijn		
1.	14-09-2005 SC BFE	De heer SCHAAP zegt dat de effecten van fase II van "Da's nou Drenthe!" in het najaar van 2006 worden meegedeeld.	01-10-2006	
2.	17-05-2006 PS	De heer WEGGEMANS zegt toe dat het college met voorstellen zal komen gericht op het MKB en de toeristische sector ten aanzien van de regelingen die nog in stand gehouden kunnen worden, en daarbij duidelijk zal maken wat hiervan de financiële consequenties zijn.		
		Moties		
1.	PS 22 maart	PS dragen met betrekking tot de gedragscode Integriteit	Najaar 2006	

	2006 M1	CdK, GS en PS het college op de afgesproken evaluatie, 2 jaar na vaststelling van de gedragscode, voor te bereiden en bij die voorbereiding nadrukkelijk na te gaan of de gedragscode integriteit aan kwaliteit en hanteerbaarheid kan winnen door begrippen als "integriteit" en "voorbeeldfunctie" nader uit te werken in termen van concreet en/of ontoelaatbaar gedrag.		
2.	14-06-2006 PS	PS verzoeken: - de bereidheid van de provincie om het projectbureau Marketing Drenthe financieel te ondersteunen tot maximaal het structureel in de begroting opgenomen bedrag van € 440.000,-; - voor een langjarige promotiecampagne voor de jaren 2007 tot en met 2010 een bedrag in de orde van grootte van € 1.000.000,- per jaar beschikbaar gesteld dient te worden. - het College van gedeputeerde staten vóór de vaststelling van de begroting 2007 met de commissie Bestuur, Financiën en Economie dient te overleggen over de wijze waarop draagvlak vanuit andere partijen voor de te voeren campagne kan worden verkregen onder meer blijkend uit (financiële) participatie alsmede over de hoogte van de bijdrage die aan het projectbureau Marketing Drenthe zal worden verleend.		
3.	14-06-2006 PS	PS verzoeken: - dat de provincie Drenthe een sociaal fonds instelt ten behoeve van de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties, die veel met achterstandsgroepen werken, het onderwijs-kansenonderwijs aan kinderen in de leeftijdsgroep van 4 tot 12 jaar en ten behoeve van het creëren van stageplaatsen voor leerlingen van het ROC; - dat dit fonds in eerste instantie gericht is op Zuid Oost Drenthe. Na gerichte evaluatie na één jaar kunnen ook gemeenten in andere regio's van Drenthe hiervan gebruik maken; - dat ten behoeve van dit fonds een bedrag van € 500.000,- beschikbaar wordt gesteld in 2006 en € 500.000,- in 2007; - dat hiermee concreter invulling wordt gegeven aan het achterstands- en armoedebeleid van de provincie Drenthe. - dat het College van gedeputeerde staten voor 1 september 2006 concreet invulling geeft aan het sociaal fonds en de drie genoemde terreinen en hierbij aangeeft wat de realiteit is naar bestaande programmalijnen en het fonds toetsbaar en meetbaar maakt. - dat de genoemde bedragen in 2006 gedekt worden uit het overschot in 2005 en ten behoeve van 2007 opgenomen worden in de begroting.		